

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتابخانہ (PDF)

اراپورتہ چیرۆکا

مهلا جاسم

ارزگار کۆچهر

پیدا چوونهوه: ژیشان بهکر

2021

ماتە
موسىم نازار

پرزگار كۆچمەن
پايتەخت

پايتەخت چىرۆكا

مەلا جاسم

پرزگار كۆچمەن

كۆتۈپخانىسى (PDF)

ناوی کتیب: مه لا جاسم

بابهت: راپورتته چیرۆک

نووسەر: رزگار کۆچەر

نۆبهتی چاپ: یه کهم چاپی سالی ۲۰۲۱

پیداچوونهوه: ژیقان به کر

دیزاینی بهرگ و ناوهوه: محهمه د جه بار

چاپخانه: تاران

سه رپه رشتی چاپ: کتیبخانهی ئاشتی

نرخ: ۳۰۰۰ دینار

ژمارهی سپاردن: له بهر یوه به رایه تی کتیبخانه
گشتیه کان، ژمارهی سپاردنی (۲۹۵) سالی (۲۰۲۱) ی
پیدراوه.

پيشكەشه به:

- گيانى پاكى داکم.

- به رۆحى نه مری بايم.

- به و کهسانه‌ی خوشيان دهویم.

سوپاس بۆ:

- ھاوسەرى بەرپىزم، مندالەكانم، خوشك و
براكانم.

ئەو كەسانەى لە چاپكردنى گىرانەوہى ئەم
چەند لاپەرہىہ ھاوكارم بوون:

- ژيقان بەكر

- دكتور مەغدىد سەپان

- مامۆستا محەمەد گوران

- فەرمان ناشاد

- كامەران رواندى

- عوسمان ھۆرمزىار

- توفان جاف

خوينهري هيڙا:

ئهو ناوانهي له نيو ئهم راپورته چيرپوڪه دا
هاتوون، تهنيا جاسم و فلاح نه بي، ئه واني
ديكه ناوي خوازاون.

پیشگوتن:

ناونیشانی ئەم کتیبە گەلەک بەلکیشە، هەر لە سەرەتاوە خوینەر تووشی دڵەراوکی دەکات، بۆچی «مەلا جاسم!» ئەوەیش پێویستە، چونکی ناونیشانی سەرنجراکیش چەند دیویکی هەس، لەوانە: دیویکی بازرگانییە، دیویکی دیکەیش مەبەستی نووسەرە، دەرفەتە دیویکی تریش دەنووسم، ئەویش پەلکیشانی بخوینە لەبۆ خویندەوێ کتیبەکە، ئەو تیکە و لیکە یەش هەر لە نووسەری لیزان و زۆرزان دەوێ شیتەوێ. بێگومان لەگەڵ خویندەوێ چیرۆکە، رۆون دەبیتەوێ کە ناولینانی شاکەسی چیرۆکە کە بە «مەلا» هیچ مەبەستیکی لە پشتەوێ نییە، رەنگە مەبەستیشی لە پشتەوێ بیت، گەنگە ئێمە کەسانی هەلپەڕست و بێگەرد جودا بکەینەوێ،

واتاي ئەو ھەيە نىيە ھەركەسى بوو مەلا
ئىتر فرىشتەيە، نەخىر لەناو ھەموو چىن و
تويژىكدا مروقى باش و خراپ ھەن؛ مروقىيلى
ھەن كە لەبو بەرژەو ھەندىيى تاكەكەسىي خويان،
ھەموو ناويك لە خويان دەنيىن!

ئەم دەقە، گىرآنەو ھى چىرۆكى كاولكردى
شارى موسلە لە دىدى رۆژنامە نووسىكەو،
نووسەر وەك كارەكتەرىكى نىو چىرۆكەكە
و گىرەرەو ھى ھەموو شىتزانى چىرۆكەكە،
روداوەكان دەگىرپىتەو. ھاوكات خويشى
كارەكتەرى سەرەككىيە، لەم دەقەدا بەوردى
ئىشى لەبارەى ھونەرى گىرآنەو ھى و
تەكنىكى گىرآنەو ھى كردوو. كات و شوين لە
چىرۆكەكەدا بە روونى دەرکەوتوون. ھەولى
داو ھى كارەكتەرە لاو ھى كىانىش گرنكى تايبەتىي
خويانىان ھەبيت؛ پالەوانى چىرۆكەكە (شاكەس)
كەسىكى نامۆ و ھەرەپاسە، لە دەستپىكى
گىرآنەو ھى مېژووى ژيانى شاكەسدا، لە
خىزانىكى خويندەوار و باوكىكى رۆناكبيرەو،

لهبؤ بخوین دهردهكهوئ كه دهبیته كهسیكى
لات، ئەوهیش بؤ كۆمه لگه كانی رۆژه لاتی ناوین
نامۆیه. دواچار پاش هه لکشان و داکشانیکى
زۆر، خوئ له ناو داعش ده بینیته وه، دیسان
عهنتیه كه یه و چیرۆكه كه ده گاته ترۆپكى
گیرانه وه.

گرنگترین خال ئەوهیه، رۆژنامه نووسانمان
ئاوها به شدار بین له نووسینه وهی رۆوداو
و میژووی وه لاتی و نه ته وه كه یاندا، با وهك
نه ته وه كانی دنیا رۆانینی رۆژنامه نووسانهی
رۆژنامه وانانمان بخوینینه وه. وهك هایدیگر
له باره ی خویندنه وهی تابلۆی پیلاره كانی قان
كوخه وه ده لیت: «له میانه ی درزی تاریكى
دیوی شری ناوه وهی ئەم پیلاره كوئانه دا،
ههنگاه ماندووه كانی ژنه جۆتیارهك دهست
پئ دهكات، له سیما و قورسایى، خواروخیچی
و هیشكبوونی چه رمه كه دا، شاقاوی ماندوو و
ئازایه تی نیو کیلگه به دی ده كه یین!» ده كری
ئیمه ییش له گه ل خویندنه وهی راپۆرته چیرۆكى

رۆژنامه‌قانی، ماندووبوون و ئازایه‌تی
رۆژنامه‌نووسه‌که بخوینینه‌وه. دواچار هه‌موو
ده‌قیکی ئه‌ده‌بی، خویندنه‌وه و لیکدانه‌وه‌ی
جودا هه‌لده‌گرن، له‌به‌ره‌ندی پێویسته
که‌سانی تر له‌باره‌ی هونه‌ریی چیرۆک، په‌یام
و هه‌لسه‌نگاندنی کتیبه‌که‌وه بدوین.

ژیقان به‌کر

(۱)

جاسم، له هه شتاکانی سه تهی رابردوودا، ئەو
دهمه‌ی حیزبی به عس له عیرا قدا بالادهست
بوو، لایه‌نگریکی سه‌رسه‌ختی به عسییه‌کانی
موسل بوو، گهنجیکی تا بلیی خویری،
قومارچی و ته‌شقه‌له‌چی...

جاسم به هوی ئەوه‌ی زۆر ئاره‌زووی له شه‌ر
و ئاژاوه بوو، ئەو دهمه گهنجه‌کانی گه‌ره‌ک
زۆر لپی ده‌ترسان، هه‌موو خویان لی لا ده‌دا،
ته‌نیا فه‌لاحی هاورپی نه‌بیته، که له خوی زۆر
خویریتر بوو و هه‌ردوو کیشیان سیخورییان
له‌بو مولاژم هادی ده‌کرد، که ئەو دهمه
ئه‌فسه‌ریکی ده‌سترۆیشته‌ووی دائیره‌ی ئەمنی
موسل بوو.

۱۰ رۆژیک بوو چه کدارانی دهوله تی ئیسلامی
(داعش)، له کۆلانه کانی دواوهی دهستی راستی
موسل به تایبته له گهره کی (مه ئموون)، به
تیکشکاو ی شاره که یان چۆل کردبوو، هیشته
تۆز و ته می شهر له گهل دوو که لی خانه
سووتاو ه کانی ئەو شاره تیکهل بووبوون،
که ناری دیجله که ف و شه پۆلی خوین تیدا
تیکچرژا بوون...

چۆله که و کۆتره شینه کانی که لاوهی
گهره که کانی فاروق، ده واسه، سه رجخانه و
بازرای ماسیفرۆشان، به ترسه وه له ئاسمانی
ئەو شارهدا له شه قه ی بالیان دها، له نیو
پاشماوهی که لاک ی تهرمه بۆن گرتوو ه کاند
لایه کی شار ژیان تیدا راوه ستا بوو،
به یانییه کی زوو کاتیک له نیو که لاوه کانی
گهره کی مه ئموون خه یالم بو چیرۆکیک
ده چوو، له یه ک کاتدا بیست چیرۆک له می شکم
و بهر چاوم ده بوونه فیلمیکی بی کۆتایی.

ئەو مەرۆڭىك لە گىرفانى مردووھكاندا
دەگەرپىت! يەككى تر ھەر دوو دەستى لە
پشتەو بەستراوھ گوللەيەك لە كەلى سەرى
كۆتايى بە ژيانى ھىناوھ. لە ژىرزەمىنى
خانووھكى نىزىك كلىساي ساعە، مالە
كلدانىيەكى ئاشتىخواز بووھتە گۆرستان و
دەيان لاشەى بۆگەنى تىدا نىژراوھ. ژنىك بۆ
دەرهىنانى ھەر تەرمىك، ملىونىك وەردەگرىت
و لە دەنگ و روخسارىدا وەك مردووخورەكان
بە پىكەننەوھ دەلى: ئەوانە ئاژلن لەبۆ مردن
باشن.

ژنىكى تر، لە ترسى چەكدارەكان ناو و
مەزھەبى خۆى دەگۆرپى، بە دەستەكانى
كەللەسەرى چەكدارىكى داعش بەرز دەكات
و دەلى شارەكەمىان وىران كرد...

لە نىو ئەو ھەموو كەلاوھدا، گولە لاوواوھىەك،
پەلكەكانى تۆزىان گرتوون، لە ھەيوانى
خانووھكى وىراندا بالاي بەرز بووھتەوھ،
لە بەر سىبەرى دىوارىكى رووخواودا چەند

چه کداریک پشوو ددهن.

ئهوه دهبی مالی کی بیټ، تا ئیسته ژیان تییدا
بهردهوامه؟

ئهه پرسیاره له ئاوهزی بینهردا دهرینگیتتهوه.
چه کدارهکان له نیو خویانهوه مشتومر دهکن
و یهکیان به دهنگیکی بهرز دهلی: ئهوه مالی
والی موسله، یهکیکی تر دهلی مادام وایه
دهبی بیتهقینیهوه!؟

چه کداریکی تر دهلی: دیوارهکانی ههموو
ویران بوون، خانوووک هیچی نه مابی، ئهوه
گوله لاولاوهیه نهبی، با ئهویش له رهگهوه
دهرینن. گهورهکیان دهلی زوو ئهوه
لاولاوهیهش بقرتینن با سهوزایی تیکهلی
خوین و بونی شهر نه بیټ.

گهرهکیک زورینهی خانوووکانی خاپووربوو
بن، هیچ ئاسه واریکی شاری تییدا نابینری.
ههموو ئهوه دیمه نانه خه یالیان وردوخاش
و بونی تهرمی میشکی کاس کردبووم،

شاریک هیئده ویران بووبی، که سهگ و پشیله
له برسان پارچه گوشتی لاشه‌ی مردووہکانیان
دهخوارد. پیش ئەوہی چه‌کداره‌کان گولہ
لاولاوہ‌که بقرتینن، پیاوہ‌کی ریشنی روخسار
ماندوو، له چه‌کداره‌کان نیژیک بووہوہ، پیی
گوئن: کچه‌که‌م و هاوسه‌ره‌که‌م، ۱۱ رۆژہ
له‌ژیر که‌لاوہی ئەو خانہ‌وہ ماون، ئیوہ و
خوداتان تهنیا دەمەوی تهرمه‌کانیان دهریینم.

پاش ماوہی‌هک بی دەنگی، چه‌کداره‌کان پشتیان
له پیاوہ به‌سال‌اچووہ‌که کرد و وه‌لامیان
نەداوہ، یه‌کیان به‌پیکه‌نین دەلی: با ریشی
بسووتینن، ئەو سه‌گبابه‌ به‌ئەندامانی داعش
دەچی. پیاوہ‌که دووپاته‌ ده‌که‌وێته‌ سه‌ر چۆک
و به‌هەردوو دەستی ئاماژە به‌ ماچ کردنی
پیلاوہ‌کانیان دەکا.

- لیتان دەپاریم‌وہ، هاوکاریم بکەن!
- ئاخر خوشه‌ویسته‌کانم لیڤه‌ بوگەن
بوون، ئیوہیش موسلمانن هاوکارم بن، به
شیوہی‌هکی شایسته‌ به‌ خاکیان بسپیرین.

يهك له چه كداره كان به گالته وه به پياوه
پيره كه دهلي: باشه هاو كاريت ده كه ين، به لام
پيمان بلي نهو گوله لاولا وه يه له مالي كي
به ره و ئاسمان هه لچو وه؟

پياوه پيره كه ده ستيك به ته ويلى داده هيني و
دهلي:

- نه وه مالي (مه لا جاسم) ه!

ئيتير نهو روزه گه رامه وه، هه موو نهو
ديمه نانه ي له خه يالما بوون، تو مارم كردن؛
به لام ناوي (مه لا جاسم) هه ره له خه يالما
ما وه وه. به ياني زوو، به كاميرا و كه لوپه له
روژنامه وانبيه كانمه وه چوومه وه گه ره كي
(مه ئموون) له نيوه ي ريگه دا چه كداريك
ريگه ي لي گرتم.

- بو كوئي؟ ئيره ناوچه ي شه ره، مه ترسي
له سه ر ژيانته هه يه، هيشته بو مبه كان پاك
نه كراونه ته وه!

كەمىك لىم دور كەوتەوۈ و بە ھىمنى چوۈ
سەر كورسىيەكى شكاو، كە پى دەچوو لە
مالىكى گەرەكى مەئموون دەرى ھىنابى،
ناوہناوہىش بە تىلەچاوى سەيرى دەكردم.
چەند ھەنگاوىك رۆيشتم، گەيشتمەوہ نزيك
گولە لاولاۋەكە، ديار بوو چەكدارەكان
دەستيان لى نەدابوو، ئەویش كەمىك رەنگى
لە جاران سەوزتر بووبوو، تۆزى شەرى ھىدى
ھىدى لەسەر لقوپۆپ لا چوو بوو. كەمىك
لىنى نيزىك بوومەوہ، پياۋە بەساللاچوۋەكەى
دوینى دووپاتە ھاتبوو سۆراغى تەرمى
خانەوادەكەى دەكرد. جانتاكەى پشتەم دانا و
دەبەيەك ئاوم پى بەخشى.

- حاجى زۆر ھىلاك ديارىت، پىم بلى تەرمەكانت
دەرھىنا؟

پياۋە بەساللاچوۋەكە لىم نزيك بوۋەوہ و
گوتى:

- تۆ كوردىت؟

- به لئی من کوردم.
- خه لکی کویت؟
- هه ولیر.
- باشترین خه لکن، زور هاوکاریان کردین.
- ئیسته له کوئی ده ژیت؟
- وه لا کوری خوم دهربه دهر بووین، مالم ویران بووه.

سه رگه رمی گفتوگوین، له ناکاوه وه چه کداریک قسه ی پی برین و سهیری پیاوه به سالآچووه که ی کرد، پاش که میک تیروانین باوه شیان لیک ئالاند، کردیانه هه را، ها عه مو ها عه مو...

منیش دلم خوش بوو، له دلی خومدا گوتم ئه وه دوستی خوی دیته وه، له دهرهینانی ته رمی خانه واده که یشی هاوکاری ده بی. زوری نه برد، ئه وان له من دوور که وتنه وه، پیاوه به سالآچووه که چه کداره که ی پیش خوی خست و پروویان له خانووه پروخواوه که کرد. ئه مبولانسیک هات، له نیویان کچیکی

له چك له سهر دانىشتبوو، پاش ماوه يه ك
گه ران، له گه ل گريانى پياوه به سالا چوو كه
چهند تهرميكيان خسته ناو كي سيكي نايلوني
ره شه وه. پياوه به سالا چوو كه يش به هه ردوو
ده ستي له چوكى خوى دها. چه كداره كه
ماوه، پياوه به سالا چوو كه يش له پشته وه
ئه مبولانسه كه به گريانه وه له سهر تهرمه كان
دانىشت.

تا نيوه رۆ، هه ر ويينه يه كم گرتبا، ده هاتمه وه
لاى چه كداره كه؛ ناوه ناوه ش بو رازي كردن
و متمانه ي زياتر ويينه كي چه كداره كه م
ده گرت، ئه ويش به دوو په نجه ي ئاماژه ي
به سه ركه وتن ده كرد. ده فته ر و قه له مي كم له
كن بوو، به وردى زانياريه كانم دهنووسين.
بو نموونه ليم ده پرسى: ئه وه مالى كييه؟
ئه و مزگه فته ناوى چييه؟ ئه و خانووه
چون وييران بوو؟ داعشه كان چون بوون؟
ئه و پياوه به سالا چوو چه چى تو بوو؟ تا
گه يشتينه باسوخواسى ئه و خانووه كه لاوه ي

گولہ لاوہ لاوہ کانی تیدا بہرز بیوونہوہ.

- ئہوہ مالی مہ لا جاسمہ.

- مہ لا جاسم کییہ؟

(۲)

مالی ئەو دوو برادەرە لە موسڵی کۆن بوو،
رێک لە تەنیشت (سوق سماکین) بوون،
خانووی مالی جاسم دەپروانییە پووباری
دیجلە، مالی فەلاحیش چەند مالێک لەوان
دوورتر بوو. جاسم گەنجیکی رەشتالەیی
سمیل قەترانی، دەمانچەییەکی دەسکسۆری بە
قایشی پانتۆلە کە یەو دەبەست. ئەو دەمانچەییە
مولازم هادی پێی بەخشی، پاش ئەو هی لە
بەردەم (رەفیق مزبان) بە دە پەنجە مۆری
کرد، کە خزمەتکاریی ریبازی بە عس بیّت، تا
ماوە پیاوێکی دلسۆز و گویرایەلی بنەماکانی
حیزب و شورش بیّت...

جاسم شهرمی له کهس نه ده کرد، هر بهر ووتی ده مانچه کهی له نیکی دهنه و قوله کانی فش ده کردنه وه، شای به سه پان نه ده زانی، زوریش پیی خوش بوو پیی بلین موهه ز جاسم. موهه ز جاسم نه وه ده مانه ی له بازگهی خازر دهوامی ده کرد، زور جار به جه مه دانه یه ک ده موچاوی خوی ده پیچاوه، تا کهس نه یناسیت، چونکه ناوه ناوه بو پیاسه ده هاته هه ولیر و له هه ولیریش لای چایخانه ی باییز لاقی له سه ر لاقی داده نا، تا ده رویش قادر نه هاتبا کنی لیی داده نیشته بی نه وهی حیساب له بو یه ک کهس بکات. ده رویش قادر کوردیکی دانیشتووی هه ولیر بوو، ته مه نی له سه رووی شه سه ته کانه، به هوی پیوه ندیی له گه ل (نه من) چهنه جاریک پیشمه رگه کانی حیزبی شیوعی له ناو شار بومبیان بو دانا بو وه وه، به لام بهر نه ده کهوت، نه وه ده رویشه دوو کچی زور شوخ و نازاداری هه بوون، کهم بهر پرسسی نه من هه بوو سه ردانی مالی ده رویش قادریان نه کردبی؛ له بهر ده رویش نا، به لکه له بهر

کچه کانی، که دواچار یه کی به به پړیوه به ری
ئهمنی مه خموور دا و ئه وی دیکه یشی به سهر
ئفسه ریکی ئه من ساغ کرده وه. پاش ئه وه
به ملیدا هات، هر چند کچه گچکه که زور
بچووکیش بوو. ئیتر له دوا ی به شوودانی
کچه کانی ده وریش، جاسم ئه ونده سهردانی
ئو ماله ی نه ده کرد.

جاسم، که له هه ولیر ده گه پراوه موسل له
خازر لای دها، نه ده گه پراوه مال، چونکه له
ماله که ی خوی ئه ونده دانه ده که سا، ئیتر هه موو
ئو کوسته رانه ی راده گرت، که له موسله وه
بو هه ولیر ده هاتن و یان له هه ولیر هه وه بو
موسل ده چوون. شه ری به خه لک ده فروشت،
باج و ناسنامه ی له یه که یه که ی سهر نشینان
وه رده گرت. کیی به دل نه بووبایه راید ه گرت و
سووکایه تی پی ده کرد.

جاسم زور رقی له کوردان بوو، ماوه یه که
پاسه وانی تایبه تی عه بدولا وه حش بوو،
بیجگه له پاره وه رگرتن و وه رگرتنی به رتیل،

موسل دۆمینه یان ده کرد، جاسم ده چووه ئه و
 کازینوییه قۆله کانی فش ده کرده وه، به هه ره شه
 و چاوسۆر کردنه وه به باوکی فه خری خاوه نی
 کازینۆ له یالی موسلی ده گۆت: پیویستم به
 هاوکاری ماددی هه یه، دهنه سزاتان ده ده م. جا
 چ پارهی وه رگرتبا یان بی ئه وه ی یه ک فلوس
 بدا، به ئاره زووی خۆی چاو و قاوه بۆنداره که ی
 کازینوی ده خوار دهنه وه. زۆر جاریش به دهنگیکی
 به رز ده یگۆت: چای هه مووان له سه ر حسیبی
 من به بی ئه وه ی ده ست له گیرفانی بنی یان
 فلوسیگ سه رف بکات. مالی جاسم، خانووه کی
 کۆنی سه رده می بیسته کانی سه ته ی رابردوو
 له گه ره کی کۆنی مه ئموون بوو، خانووه ک
 گو شه کانی پر له نه خش، مالیک گۆله لاولاوه تا
 به له کۆنه که ی قاتی دووه می خانووه که، به ژنی
 خۆی به ره و بن هه وره کان هه لکیشا بوو،
 مالیکی ئه وه نده جوان، هه می شه سیبه ری دیواره
 به رزه کانی بوو بووه شوینیگ بو دانیشتنی
 ژنانی گه ره ک. زۆر جار ژنه کانی گه ره ک
 به رده م ده رگه که یان به ئاو ده رشانده (ئاورشین)،

چونکه جاسم دايكى نه مابوو، باوكيشى له دار
درايوو، دوو خوشكيشى زوو شوويان كړدبوو،
ئيتړ نه و ژنانه تا پيش رږوژئاو ابوون خه ريكى
قسه و باسى كولان و ماله وه ده بوون، ئاخر
نه و ناوچه يه كولانه كانى نه ونده ته سكوتريسك
بوون، به حال ترومبيل پيدا تى ده په رين، بو
نه و انيش شوينيكى گونجاو و سيبه ره كى خوشى
دانيشتنى بوو.

مالى جاسم، ماليك بوو پرى كتيب بوو، به لام
هه موو كتيب ه كان توزيان له سه ر نيشتبوو،
جاسم پاش له داردانى يوونسى باوكى، زور
به كه مى ده چوه وه مال، مه گهر له بى پاره يى
چو و باوه، بو نه وه يه ك دوو كتيبى ناوازه ي
باوكى له كتيب خانه كانى بازاری ده واسه
بفروشيت. هه موو جار جاسم ده يگوت يووسرا،
بو يه نه م ورده كار بيانته بو باس ده كه م،
ده زانم رږوژيك ديت تويش ده يانگيرپيته وه؛
به لام جاسم بيري له وه نه كړدبو وه وه، په ننگه
رږوژى ئاوها بو رږوژنامه نووسيكى بگيرمه وه!

ئەو كورپە بايىكى خويندەوارى ھەبوو، بەلام
خۆى رقى لە خويندن و خويندەوہ بوو. بە
زۆرى و چاوسورکردنەوہى باوكى نەبا، قەت تا
پۆلى شەشى ئامادەيى تەواو نەدەکرد. يۈونسى
بابى جاسم پيش ئەوہى لە دارە بدریت پياويكى
ناسراوى موسل بوو، ريش سپيەكى جوانى
ئەو گەرەكە بوو، زۆر جار لەگەل قەشە مریین
لە بەردەم ويستگەى شەمەندەفەر و کلیسای
ساعە تا درنگانى شەو، دادەنیشتن. شەوى
قسەوباسیان دەکرد، يۈونسى بابى جاسم
جياوازی لە نیوان مروقى مەسیحى و ئیسلام
نەدەکرد، كەسیكى نیشتمانپەرور بوو، ئەوندە
گرنگى بە ئایین نەدەدا، ھەموو جار دەیگۆت
ئەوہى من و مریین كۆ دەكاتەوہ، مروقايتى
و پيىكى عارەقە. ھەندى جار قەشە مریین لە
كاتى خواردنەوہدا، لە يۈونس تورپە دەبوو،
بە پيىكەننەوہ رووى لە ھاورى موسلمانەكەى
دەکرد و دەیگۆت پيم نالیى جاسمى كورپت بە
كى چووه، خو ئەوندە سەرەرپۆیە، بو گرتنى
كۆترەكانى کلیسا ھەرچى جامى پەنجەرەى

کلّيساڪه ههيه، دهيشڪيئي. ئيجا ڪورپهڪهت
 خو ههه بهرد له ڪلّيسا ناگرييت، دهپهريتهوه
 نهو بهر تا له مهرقهدي نهبي يوونس و
 نهبي شيت، داو بو ڪوتره شينهكان دابنيتهوه.
 زور جار يوونس به قسهڪاني قهشه مربيين
 نيگهههه دهبوو، پيي خوش نهبوو بهخراپه
 باسي تاقه ڪورپهڪهه بڪهن، له دلي خوي
 دهناوه، زور جار مهزاجي تيك دهچوو، ئاخ
 لهدوو ئاخي ههدهكيشا، بهلام هههريز دلي
 نهدههات قسهڪاني قهشه مربيين بيري، چونكه
 خوي بهمندالي نازيكي زوري دابووه جاسم،
 دهشيزاني ڪورپهڪهه گهنجيكي قهرپ و لامله.
 مهلا ياسني دوڪاندار، دهيگوت: کاتي خوي،
 بابي نهو جاسمه خويرييه پياوهكي زور باش
 و هيمن بوو. نهفڪاري شيوعيهتي هههبوو، بهلام
 قهه دزايهتي هيچ ئاينيكي نهدهکرد، پياويڪ
 بوو داڪوڪي له خهلكي ههزار دهکرد و دزي
 چهوسانهوهي مروّف بوو.

یوونس به هۆی ئهوهی له ویستگهی شهمهندهفهردا کاری کردبوو، زمانی ئینگلیزی بهباشی دهزانی، پیاوهکی بهرپرز و زورخانهدان بوو، زورینهی دانیشتوانی گهرهک و مهلا یاسین، چونکه باشیان دهناسی قهت به خراپه باسیان نهدهکرد، بهلکه دهیانگوت زورینهی پیاوانی گهرهکی فییره نووسین و خویندنهوه کرد، بهرام نازانم ئهوکورهی به کی چووه!

سالی ۱۹۵۹ هه رهکهی شهواف به سهروکایهتی عهقید (عهبدولوههاب شهواف) له موسل دروست کرا، یوونس له گهل شیوعیهکان له بهرپهرچ دانهوه و سهرکووتکردنی ئهفسه ره یاخییهکان رولیکی بهرچاوی هه بوو، که دهیانویست کودهتا به سهر دهسهلاتی عهبدولکه ریم قاسمدا بکهن؛ چونکه ئهوه ده مه یوونس له گهل هاوړی شیوعیهکانی له هیزی بهرگری میلیدا بهرگرییان له دهستکهوتهکانی شورشی عهبدولکه ریم قاسم ده کرد. ئهوه سهردهم، یوونس خوی پی پیاویکی شیوعی

بوو، شیوعییه کانیس هاوکاریکی چاکی
 عه بدولکه ریم بوون، بۆیه هه میسه دژی ئه و
 ئه فسهر و بزوتنه وه سیاسییانه ده بوون، که
 ده یانویست ده سه لاتی عه بدولکه ریم بروخینن.
 که باسی یوونس ده کرا، مه لا یاسن به هوی
 ئه وهی ده راوسی و نزیکی مالی یوونس بوو،
 به سه ربادانه وه ده یگوت: که کوده تای شه و اف
 سه ری نه گرت پاش چوار رۆژ له م پروداوه دا
 ۱۷ که سایه تی موسل له دادگه یه کی شیوعییه،
 له قوتابخانه ی (دواناوه ندیی شه رقییه) دادگه یی
 کران و بریاری له داردانیان بو ده رچوو. مه لا
 یاسن به شیکی ئه و پروداوه ی له پیش چاوی
 هه ر مابوو، که باسی رۆلی یوونسی بابی
 جاسمی ده کرد، ده یگوت که مولازم ئیبراهیم
 ئه و ۱۷ که سایه تییه ی به شداری شۆرشی
 شه وافی دادگه یی کرد، پاش گواستنه وه یان
 له دواناوه ندیی شه رقییه بو ناوچه ی دملجه ی
 موسل تا گولله بارانیان بکات. یوونس یه ک
 به دهنگی خوی هاواری ده کرد و ده یگوت:
 مردن بو ناپاکان، مردن بو ناپاکان، بژی
 سه رکرده بژی سه رکرده.

جاسم باش دهیزانی، به عسییه کان له کوده تایی
۸ی فیبریوه ریدا له گهل روخانی عه بدولکه ریم
یوونسی بابیان دهستگیر کرد و پاشان له
به ندیخانه ی موسل له داریان دا، به لام ئه و
گوئی به وه نه ده دا، که کی بابی کوشتووه، ئه و
دهیویست که سیکی تر بییت. به هوی ئه وه ی
مالی جاسم له روبراری دیجله وه نیژیک بوو،
جاسم مه له وان بوو، به لام قهت حهزی له راره
ماسی نه ده کرد. خو هر ئه و مه له وان نه بوو،
ژن و مندالی گهره ک هر هه موویان، که چاویان
ده کرده وه، دایکیان له که نار دیجله له ناو
ته شتیگ سه ریانی ده شووشت، هر ئه وه یش
بوو بووه هوکاری ئه وه ی زوریان مه له بزنان.
جاسم زور کات لای دوکانه کانی ماسیفروشان،
که نیژیک بوو له مالیان، راده وه ستا؛ خاوه
و پاره ی له و کاسپکارانه وه رده گرت، که له و
بازاره کاسپییان ده کرد.

ئەفسەر جاسم، تا بلیی کەسیکی سەرەرپۆ
بوو، ھەموو ئیواران لە کەناری دیجلە یەک
بتل عارەقی مستەکی دەخواردەو. زۆر جار
ماسیگرەکان چەند سوورەماسییەکیان بۆ
سوور دەکرەو، وەک مەزە بۆیان دەبردە
کەنار پووبارەکە، ئەگەر زەوقیشی خوشبایە،
لەگەڵ فەلاحی دەراوسییان کۆنە پردی موسلی
تی دەپەراند و لە گەرەکی عەتشانە ی ئەو بەر،
سەریکی لە مالی (ئەبوو شامل) دەدا.

زۆر جار کە بیپارە دەبوو، دەسەلاتەکە ی خوی
بە کار دەھینا و دەمانچە دەسکسۆرەکە ی قیت
قیت لە کەلەکی دەنا، شۆر دەبوو وەو، بۆ مالی
(ئەبوو شامل) لە عەتشانە، چونکە دەیزانی
رۆژانی پینجشەمە گەنجەکانی ھەولیر بۆ
میبازی سەردانی مالی (ئەبوو شامل) دەکەن.
لەو مالەدا ھەرچی بیوہژنی جوان ھەن،
بە بیست دینار، لە ژوورە تاریکەکە ی قاتی
سەرەوہی خانووہکەدا، بۆ ماوہیەک، یەک
لەدوو یەک نۆرەیان لەسەر دەگیرا.

ئىواران، رَاوچىيەكانى كەنارى دىجلە
بەلەمەكانىيان نىزىك كەنارەكە رادەگرت، ئىتر
فانۆسىك بەس بوو تا بازنەيەك لەو ناوچەيە
رپوناك بكرىتەو، يان بە سووتاندنى چەند
پارچە دارىكى وشكبووى سنۆبەرەكانى
دارستانە چرەكەى موسل، شوينى دانىشتنىيان
بە قسەى خۆش و بە دەم خورادنەوہى
بىرەى شەھرەزاد گەرم دەکرد و دوايىش تا
بەرەبەيان، خۆيان مەست دەکرد. ئىنجا پاش
سەرخەويك بە نۆبە دووپاتە تۆرەكانىيان لەو
سەرى دىجلە بو ئەو سەرى دريژ دەكردهوہ و
لەگەل شەپۆلە سەرشىتەكانى دجلەدا، هينديك
گۆرانى ياردلى ياردلى بەيانى رۆژىكى نوپيان
دەكردهوہ. جاسم لە خواردنەوہدا كەس وەك
ئەو نەبوو، خوا نەكا بۆنى عارەقى مستەكى
كردبا، تا بتلىكى تەواو نەكردبا وازى نەدەهينا.

زۆر جاریش فەلاحی ھاوړپیی مندالی به زمانیکی
پچرپچر جهوی جاسمی تیک دەدا و دەیگوت:
قارەمانیکی وهک تو، چۆن رازی دەبیئت منداله
کورد له ههولیرهوه بیته موسل و لهگهڵ
ژنهکانمان رابویرن، زۆر جار فەلاح و جاسم
پاش مهست بوون نه دهگه رانهوه گه رهکی
مهئموون، بهلکه دهیانزانی ماله کهی (ئه بو
شامل) قه رهبالغه، باشتترین کاتیشه له بو ئهوی
بچن خاوه وه رگرن، به تایبتهت له و کوردانهی
زمانی عه ره بی نازانن. هه ر ژوو ریکی ئه و ماله،
چهند سو زانییه کی تیدا بوو، ژنه کهی ئه بوو
شاملیش خو ی سه ره پهرشتییانی ده کرد، هه ر
ئه ویش مامه له ی له گه ل سیکسکران ده کرد.
جوانییه کهی له یلای هاوسه ری ئه بوو شامل،
راده به رده ر بوو، هه ر ئه و جوانییه ش وای لی
کرد بوو دو ستیکی زۆری هه بیئت. به تایبتهت
مولازم هادی، که جاسم پیی ناساند بوو.

له هه شتاکانی سه ته ی رابردوو تا سالی دوو
هه زاریش، له یلا ماله کهی خو ی کرد بووه

شوینک بو دهیان ئافرەتی سیکسفرۆش؛ بیجگه له خۆی و خوشکی، خوشکی ئەبوو شامل و چەند ئافرەتیکی تریش لەو مالەدا سیکسیان دەفرۆشت. زۆرینە ی زۆری سیکسکرەکانیان ئەو سەربازانە بوون، که له خوارووی عێراقدا بو سەربازی هینرابوونە موسل، یان بەشیک له قوتابیانی زانکۆی موسل بوون، بەشیک لەوانیش گەنجانی شاری هەولێرن، که زیاتر رۆژانی پینجشەم و هەینی دەهاتنە موسل، دواییش سەریکیان له مالی (ئەبوو شامل) دەدا. لەیلای ژنی (ئەبوو شامل) هەموو جار ئەو ژنانە ی تازە دەهاتنە لای پیشوخت، پیش ئەو هی ئیشیان پی بکا، بە جاسمی پیشان دەدان، ئەویش له دەرفەتیک مۆلازم هادی لەگەل خۆی دەهینا و نهیاندەهیشت ئەو شهوه هیچ سیکسکرێک بیجگه لەوان لەو مالە بن؛ تەنانهت ئەبوو شاملیش، له قەسابخانەکی نیزیکی مالی خۆیان، که شهوان دوکانەکی دەکرده دوکانی تکه و کهباب لیدان، جگەرە لەدوو جگەرە هی دەکیشا، دەم نادهمیش له

پیش خوی دهیگوت ئەو شهوه دریژه کهی
کووتایی دیت!

جاسم زور جار شهوانه، پاشی سهرجیی
خهوی نهدههات، دهیگوت یووسرا خهوم
نایهت، وهره باسی رۆژانی نهفرهتی گهنجیتیت
بو بکهه، منیش گویم لیی دهگرت، ئەویش به
پیکه نینهوه بوومی باس دهکرد. (ئهبوو شامل)
پیاویکی سپی تۆزیک قهلهوی جلداشه له بهر
بوو، ماله کهی ئەو شوینیکی باش بوو بو
ئهو هی پیاوانی به عس چاودییری ئەو کوردانه
بکهه، که له گهراج شیمال دههاتنه خواری،
دواتریش له گه رهکی عهتشانه دوو دوو
خویان دهخزانده ماله کهی ئەبوو شامل و تا
گیرفانیشیان له بیوه ژنهکانی ئەو ماله بهتال
نه کردبا نه دههاتنه دهه. جاسم چهندان جار
به فلاحی برادهری گوتبوو لهو ماله ئابرووی
دهیان کوردمان بردوووه، گیرفانی دهیانی
تریشمان بریوه.

جاسم ھەر چەندە خویرپیهکی ناوداری موسل بوو، به لام پیاوهکی ئاقلی دهزگهی سیخووری ئەمنه، زور بهجدی و دلسۆزی ئیشی خۆی دهکرد. ھەر جاسم بوو به مولازم هادی گۆت: ھیندی کورد، تهنی ژن، پاره، رابواردن و نانی ھەبیّت، برای خۆی ناناسیّت. جاسم له مالی ئەبوو شامل چەندان کور و پیاوی کوردی له کاتی رابواردن گرتبوو، ھیندیکی به لیدان و پارەلیوهرگرتن تەمبئی کردبوو؛ وای لی کردبوون تا ماون نەیهنەوه موسل، ھیندیکیشی کردبووه چاوساگی خۆی، به زمانه سادهکەهی خۆی بهو کوردانەهی دەوت (که لای ژنهکانی ئەبوو شامل گیرابوون) دوو رینگەتان له پیشه، یان هاوکاری ئیمه دەبن، یانیش له ئەمنی ئاداب دەست بهسەر دهکرین و ئابرووتان دهچی.

به پیکه نینهوه قسه م پئی بری و گوتم:

- یوسرا خانم، پوژهک جاسم و فەلاح لە
 مالى (ئەبوو شامل)، قاسم و فازلې گەرەکی
 ئیمەیشیان گرتبوو، پاش لیدانیکى زور، سەر
 و سەت دیناریشى لیستاندبوون، پیشیانى
 گوټبوو ئەو جارە لەو ناوچەیه بتانینم،
 لاقتان دەشکینم... سەت دینار! ئاخر گەلەک
 زورە، ئەوان بە بیست دینار ژوانیکیان لەگەل
 ژنەکانى لای ئەبوو شامل رېک دەخست، کەچی
 پینج قات پارەیان لى وەرگیرا. خوشییهکەى
 لەو بوو، فازل و قاسم خوڤیان پى شەقاوہى
 ھەولیرى بوو، کەچی جاسم خاوەى لى
 وەرگرتبوون، نەشەدەویران لای ئەمجەدى ئامر
 سریهى فەوجەکەیان باسى بکەن، چونکە ھەر
 ئەمجەد بوو فازل و قاسمى فیڤرە مالى ئەبوو
 شامل کردبوو. ھەر خویشى پارەى بە قەرز
 دابوونى، تا کە فازل و قاسم نۆرەى پازدە
 پوژەکەى خوڤیان لە جاشایەتى تەواو کرد،
 پارەکە بدەنەوہ ئەمجەد، ئیتر فازل و قاسم
 وا راھاتبوون، کە پازدە پوژەکەى خوڤیان لە
 رەبایەى جاشایەتى تەواو دەکرد، دەبوو لە

موسل، سەردانیکی مالی ئەبوو شامل بکەن.
وێک بلیی چیرۆکی فازل و قاسم لای نوێ و
سەمەرە بوو، ئیجا یوسرا قسەکانی تەواو
کردن: جاسم ئەوندە لە خۆی رازی بوو،
حسیبی بو یەک پیاوی گەرەک نەدەکرد.
زۆر جار، کە تووشی شەر دەبوو پاش
چەند کاترمیریک دوو ئۆتۆمبیلی پر لە ئەمن
و ئیستخباراتی دەهینا گەرەک، بە کەیف و
هەوەسی خۆی چەند گەنجیکی بە گرتن دەدا،
شەقیشی لە هیندیکی تر هەلەدا. تەنانەت
جارەک موحسین سەیاد دوو چەقۆی لە
شانی راستی جاسم دا، وای لیکرد هەموو
دانیشتوانی مەئموون و فاروقی هینا سەیرانی،
ئاخر موحسین سەیاد خۆی پیاوێکی توند و
ئاذا بوو، لەناو بەعسیش دەستی دەپۆیی،
ئەوندە حسیبی بو قۆل فشکردنەوێکانی جاسم
نەدەکرد.

موحسین سه یاد وهک جاسم نه بوو، راسته ئه و
ئه من بوو، به لام باوه پیکراوی مالی سه روک
بوو، ده سه لاتیکی باشی له موسل هه بوو،
جارهک جاسم خوئی به فه لاهی گوتبوو، لویه
هیچم به رانبهر به موحسین پی نه کرا، چونکه
ئه و پیاوه ده توانی په تکی له له مل بکا و به
هه مان شیوه په تکیشته له مل بکاته وه. جاسم
له ده واسه له گه ل چه ند گه نجیکی گه یاره
تووشی ده مه قالی ده بی، ئه و ئیواره یه یش
جاسم تیر شهق ده کری و هیچی پی ناکریت،
بویه ماوه یه ک خوئی بزر ده کات، ته نانه ت فه لاح
و هاوریکانیشی نازانن چی به سه ر هاتوو،
چونکه هه موو ده موچاوی شین مور بوو بوو.
ئیترا جاسم بهس له پیش مالی خوئیان ئازا
بوو، ده نا زور جار شهقی پی که وتبوو.

(۳)

له راپرینی سالی ۱۹۹۱ دا گهلی کوردستاندا، جاسم ماوهیهک ون ده بییت، خه لکی گه ره که که ی خوی وا ده زانن له هه ولیر کوژراوه، پیش ئه وهی راپه رین ده ست پی بکات، ماوهیهک بوو رازهی جاسم گوسترا بووه وه سه ر ئه منی هه ولیر، پاش ده رکه وتنه وهی جاسم له موسل، جاریک جاسم لای فه لاهی هاوړی گوتبووی له گه ل مسته شاریکی کورد به هاوکاری مه فره زهی حزبیکی کوردی تا چیای زه رتک برابر وون و له مردن رزگاریان بوو بوو.

فه لاه له باره ی قووتار بوونی هاوړییه که ی به خه لکی گه ره کی گوتبوو جاسم به شه ر و مقاوه مه کردن خوی قووتار کردووه،

بۆيە پاش سالى ۱۹۹۱ جاسم زياتر له ئەمنى
موسل باوهري پى كرا، پلهكەيشى بهرز كراوه،
بووه ئەفسەر له دائيرهى ئەمنى موسل و
ديسان له بازگهى خازر ئەركى پى سپيردرا.

پاش كوچرۆكهى سالى ۱۹۹۱، جاسم چەند
رۆژى گهرا بووه وههولير، هەر له ههوليريش
له گهه خوى چەند مالئكى تالان كردبوو، فهلاح
له چاخانهى ئەبوو لهيلى به شانازييه وه
گوتبووى له گهه جاسم دوو لورى پر له
خوراك و نازووقه مان له بازارى ههوليرى
هينا و دوایى فرۆشتمان وه.

جاسم ته مهنى گهيشته چل سالان، به لام ژيانى
هاوسهري پىك نه هينا بوو، هه ميشه به دوای
ژنانى سيكسفرۆشدا ده گهرا، وهكى جاران
هاورپيه تى مولازم هادى نه ده كرد، چونكه خوى
پلهى مولازمى يه كه مى ئەمنى وه رگرتبوو،
بيجگه له وهيش مولازم هادى به هوى
وه رگرتنى به رتيل راژه كهى گواسترا بووه وه
پوليسى هاتوچوو، به لام هاورپيه تى خوى و
فهلاح هەر وهكى خوى بوو.

خو زور جاريش، كه فلاح له سهربازى راي ده كرد، به خوږى دهستگيرى ده كرد و دواييش نازادى ده كرد. فلاح نه وهنده زينداني كرابوو واي لى هاتبوو بى بهنديخانه نه ده ژيا، هر له زيندانيش وينه يه كي گوره ي گورانبيژى ناسراوى سوورى (نه سه مه هان) ي له پشتى به گوره ي ه لواسيوو، چونكه خوږى گوتبووى زور سه رسامه به و ژنه هونه رمنده، هر كاتيگيش فلاح له زيندان نازاد بووبايه، پاش ماوه يه ك له دهره وه ده بوو كي شه يه ك دروست بكا.

جاسم ناچار ده بوو فلاح نازاد بكات، دواچار جاسم پيشنيازيكى بو فلاح ي هاورپيى كرد، كه له دائيره ي نه من وهك باوه رپيكر او يك دايمه زرينى، به و مهرجه ي له ژير بريار و راسپارده كاني نه و دهرنه چيټ، بو يه ماوه يه ك فلاح له دائيره ي نه من وهك باوه رپيكر او يكي نه من، كاري ده كرد و زور جاريش له شه قامي زانكو به رده م زانكو موسل، راده وه ستا؛

یانیش لای چیشتخانهی کهباب و لهبن ئه ربیلی
وهستا عه بدولا کوردی چایه کی دهخوارده وه و
چاودیری خه لکی ئه و ناوچه ییه ی ده کرد.

ئه م شوینه بو ئه و، شوینیکی باش بوو، هه موو
جار جاسم پیی دهگوت کورده کان ئه وانه ی
دینه موسل یان له وی کو دهنه وه، یانیش
له ترشیاتفرۆشی شیفا لای دهسته راستی
بالاخانه ی پاریزگان، بو ئیمه باشه بزانی له م
شوینانه کی ده بینن و چ ده کهن و چ ناکهن.

ئه و ده مه ژماره یه کی زور کورد له موسل
هه بوون، به شی زوریان جاشیتی بوو،
به شیکیان خه ریکی کاسپی بوون. هه ر به
سروشت موسل شاریکی پر خیر و کاسپی
بووه، کورده کان زیاتر له به ره ی ده ست چه پ
بوون، هیندیک له وان زیاتر له بازاری (نه بی
یوونس) خه ریکی کاری سه وزه فرۆشتن و
کاری گوشتفرۆشی بوون.

كوردەكانى موسل، زۆرىنەيان ئەوئەندە
خەرىكى سىياسەت نەبوون، چونكە خەلكى
كاسپ بوون، بەلام ئەو كوردانەى پاش سالى
۱۹۹۱ لە ھەولير، ئاكري و دەوك خويان
رادەستى دەسەلاتى بەرەى كوردستانى نەكرد
ھەر جاش بوون، زۆريان لە موسل نىشتەجى
بوون، ھىندىك لەوان كيشەى عەشايەريان
ھەبوو، ھىندىكى تريش سيخوور و كەسانى
دژەشورشى كورد بوون.

جاسم رقى لە ھەموو كوردىك بوو، جاش بايە
يان باش بايە، جياوازى لە نيوانيان نەدەكرد،
لە دائيرەى ئەمنيش لە ژوورى فايلى كورددا
ئەركى چاوديرى جموجوولى كوردەكانى
لە ئەستۆ بوو، خويشى نەيدەشاردەو، كە
چەندان سيخوورى كوردى ھەن. يەك لەوانە
خورشيد بوو، خورشيد كوردىكى كرمانجى
يەك لە گوندەكانى ھەولير بوو، حەفتەى دوو
جار يان سى جار دەھاتە موسل، لە شەقامى
زانكو فەلاحى دەبينى، ئىنجا ھەرسىكيان

بو ئه وهی له چاوی خه لک دوور بن، ده چوونه
 کازینویه کانی ناوچهی غابات. خورشید پیشتر
 خوئی پیشمه رگه بوو، به لام پاش ئه وهی
 فرمانده کهی دوو پیشمه رگه رادهستی
 حکومت دهکات، ههردوو پیشمه رگه که له
 دار دهدرین، ئیتر کابرا دهبیته مهفرزه خاسه،
 به لام له راپه رینی گهلی کوردستاندا، له لایهن
 خانه وادهی ئه و دوو پیشمه رگه یه وه توله
 له فرمانده کهی دهکه نه وه، خورشید بهر
 لیخوشبوونه کهی به ره ی کوردستانی دهکه ویت
 و ماوه یه ک دهبیته چه کداری (ی.ن.ک) دوایی
 له و حیزبه دهر دهکریت. پاش ماوه یه ک خوئی
 له لای پارتهی دهبینیته وه و دواتر دهبیته
 چه کداری ئه و حیزبه، به لام هه موو کات
 خورشید قاچیکی له هه ولیر و قاچه کهی تری
 له موسله. زور دهوله مه ند و بالاده ست دهبیته.
 فه لاج، که له گه ل جاسم و خورشید داده نیشته،
 بوئی نه بوو زور قسه بکا، ته نیا گوئی
 راده گرت. فه لاج گوتبووی: هه موو جار جاسم

به خورشیدی دهگوت هموو ههولیک بده تا
له ههولیر متمانهت پی بکهن، هموو شتیک
بکه تا به دلسۆزی بتیینن؛ گرنگ، که هاتیه
موسل ههگبهت پر له زانیاری بییت و هموو
جموجوولیکی حیزبه کوردیهکانم پی بلی،
تهنانهت زانیاری حیزبهکهی خوشتمان بو
بنوسه.

جاسم هیچ متمانهی به خورشید نهبوو،
که کاتی گهپانهوهی دههات سهفتهیهک
بیستوپینجی چاپی له گیرفانی دهنه و به
فهلاحی دهگوت: تا خارز لهگهل خۆتی بیه.
بهلام، که گهیشتییه نزیک بازگهکه خۆتی لی
جیا بکهوه و له بهردهم کوردهکان سووکایهتی
پی بکه، تا هیچ گومانیکی لی نهکهن. خورشید
که به کوستههرهکه دهگهیشتهوه، یهکهم
بازگهی پیشهمهرگه هموو موسافیرهکانی
ناو کوستههرکه پروویان له ئهفسهری بازگهکه
دهکرد و دهیان گوت به خوا ئهه و پیاوه زور
سووکایهتی پی کراوه، ئهمنهکان زور شهقیان

لیئی داوه، تکایه هەر له بهر خاتری ئه و زوو
رێگه مان بدهن.

جاسم ئه و دهمه ی له دائیره ی ئه منی موسل
ده بیته، بیجگه له فه لاهی هاوړی زورینه ی
چاوساغه کانی کورد ده بن، چونکه خوی
به رپرسی فایلی کورده کان بوو، هه موو دهمیش
به فه لاهی ده گۆت: وریا به، من متمانه به کورد
ناکه م، چونکه هیندی کورد خو فرۆشن، له سه ر
ژنه کانی خوشیان دهنووسن، بویه ده بی زور
وریای خو مان بین، نابی نه یییه کانمان بزائن.

فه لاح و جاسم راسته له ده زگه ی ئه من و
ئیهستخبارات پیکه وه ئیشیان ده کرد، به لام
له وه رگرتنی به رتیل ده ستیان نه ده پاراست،
هه موو ئیشیکیان به پاره ده کرد، به لام زور
به نه هینی و زور به ئاگه دارییه وه.

خورشید خوی ئه هلی خو اردن و که یفوسه فا
بوو، له سه رده می مالی (ئه بوو شامل) هوه
جاسمی دهناسی، ئاخه ر له و سه رده مه ییش

هاتوچووی موسلی دهکرد، که دههاته موسل
به حیسابی جاران پیی خوش بوو، شهویک
لهگه ل جاسم و فهلاح بو رابواردن بمینیتتهوه،
بهلام جاسم لهو دهمه ی پله ی وهرگرتبوو زور
دهترسا شتیکی لهسه ر بیته بهلگه، بویه زور
بهشاراوه ئیشهکانی خو ی دهکرد، خو ئه گهر
زوریش هزی به خواردنهوه کردبا، هه ر له
ماله کونه که ی خو ی دهماوه.

پاش ئه وه ی دایکی به نهخوشی مرد، دوو
خوشه که یشی شوویان کرد، مال بو ئه و چول
بوو، بویه زور جار، که هیچ ئیشیکان له دائیره
نه مابا جاسم فهلاحی راده سپارد خواردن و
خواردنهوه ئاماده بکات، بو ئه وه ی به یادی
جاران له به له کونه که ی مالی خو یان روو له
دیجله سه ریان گهرم بکه ن.

هاورپیه تی جاسم و فهلاح زور به تین بوو،
زورترین نهینی یه کتریان دهزانی، جاسم
باش باش دهیزانی فهلاح پیاوه کی نیربازه،
بهلام هه رگیز نهیده توانی لای فهلاح باسی

ئيشه قورەكانى بكات، چونكه به گوتەى خوۋى
لەو كارانە بە قسەى ئەو ناكا.

خو ئەو ئىوارەى فەلاح لە شەقامى (باب توپ)
بەر شەق درا، ئەگەر جاسم نەبايە دەمەك
بوو گيانى لە دەست دابوو، ھەر جاسم لە
بن دەستى خویرپىيەكانى (باب توپ) قوورتارى
کرد، بە قسەى جاسم، كە لای مولاىم خزەيەر
باسى كردبوو، فەلاح دەمىكە كارى نىربازى
دەكات، بەتايبەت لەگەل ئەو ھەرزەكارانەى لای
شەقامى زانكو، كە ئارەزووى توپانى دەكەن و
ھاندەرى سەرەخستى يانەى (فتوہ)ى موسلىن،
جاسم گوتبووى فەلاح زور لەو گەنجانەى
حيز كردوو.

جاسم زورجار ئاموژگارى فەلاحى دەكرد
واز لەو سووخەتە خراپە بيىنى، بەلام قەت بە
قسەى نەدەكرد تا دواجار فەلاح دەستدریژی
سىكسى دەكاتە سەر مېرمندايىك و ئىتر پاش
ئەوہى لىژنەى لەسەر دروست دەكرىت،
بريارى دەستگىركردنى بو دەردەچىت.

پاش ماوهیهک مانهوه له زیندانی (بادۆش)،
رهوانه‌ی به‌ندیخانه‌ی (ئه‌بوو غریب) ده‌کریت،
به نووسراویکی ئه‌من، فه‌لاح له دادگای بالا
برپاری زیندانی هه‌تا هه‌تایی بو ده‌رده‌چی.

سالی دووه‌زار، پاش ئه‌وه‌ی ماوه‌یهک فه‌لاح
له زیندان ده‌مینیت‌ه‌وه، جاسم له به‌ندیخانه
سه‌ردانی ده‌کات، به‌لام دواچار چی تر ناتوانی
سه‌ردانی بکات، چونکه دۆخی عیراق به‌ره‌و
خرایی ده‌روات جاسمیش وه‌ک جاران ناتوانی
له‌سه‌ر که‌یفوسه‌فای خۆی به‌رده‌وام بی‌ت.

هه‌ر له‌سه‌ر کاره‌کانی فه‌لاح، پیشتر چه‌ند جاری
جاسم له سه‌رووی خۆی ئاگه‌دار ده‌کریت‌ه‌وه،
که ئه‌و ته‌زکییه‌ی فه‌لاحی کردووه تا له ئه‌من
ئیش بکات، دواچاریش فه‌لاح ئه‌و که‌سه خراپه
بووه، بۆیه چه‌ند جاریک لیپرسینه‌وه له‌گه‌ل
جاسم ده‌کریت.

جاسم زور شهرمەزاري سەرۋوي خۆي دەبيت. ھەرچەندە فەلاح لە زیندانە، بەلام پيوەنديەکانی خورشيد و جاسم وەك جاران دەمینی، وەلی دەبی جاسم خۆي خورشيد بەینی تا ھەوالەکانی ھەولیری بو بگوازیتەوہ. راپورتی خۆي پیشکەش بکات، ئیتر تا جاسمیش سەرۋوي خۆي لە دۆخەكە بگەینی ناچار بوو پيوەنديی لەگەل خورشيد نەپسینی، چونکە خورشيد پیش ئەوہی دەولەمەند بییت ئەوندە کەساس و ملحیز دەھاتە پیشچاو، لەبو چەند بیستوپینجیەکی چاپ ئامادە بوو رۆژی دەجار خۆي بفرۆشیت.

خورشيد بە ھۆي ئەوہی ھاوپی زوری لە موسل ھەن، رۆژەك بە جاسم دەلیت: ژنیکی بو بخوازیت، چونکە بە گوتەي خۆي پیی خوشە ھەفتەي سی رۆژ لەو شار بمینیتەوہ، جاسمیش لە ترسی ئەوہی خورشيد نەك دوو جەمسەر سیخوور بییت، سەرەتا بیروکەي ژنھینانی خورشيد رەت دەکاتەوہ، بەلام

پاشان بېر دهکاتهوه و دهلیت چ دهبیټ ئەگەر
وا بکه م خورشید ژنیک بخوازیټ، که دۆستی
خۆمه ئەو دهمه دهستم کراوه تر دهبیټ له
هاتوچووکردنی ئەو ژنه.

چوار پینچ سالیک پیش ئەو میژووه،
جاسم دۆستیکی به ناوی هه یفا ده بی، که
دوو مندالی هه یه و پیشتر هاوسه ره که ی له
شهری کویت کوژراوه. مالی له گه ره کی
سۆمه ره، حکومه تیش به هوی ئەوه ی
پیشتر هاوسه ره که ی پیاوی حکومه ت بووه،
به عسیه کی دلسۆز بووه، هاوکاریه کی زوری
ده که ن و بیجگه له مووچه ی شه هیدانه دۆخیشی
زۆرباش ده بیټ، به لام دۆستی جاسمه.

هه رچه نده جاسم ناوه ناوه به ناوی هاوکاری
ده چیته مالی هه یفا، به لام له ترسی دائیره که ی
ناتوانی وه ک پیویست لای بمینته وه، بۆیه
جاسم، هه یفا بو خورشید پیشنیاز ده کات
و له دائیره ی ئەمنیش مه له فی خورشید
له به رده م ره فیک عیسا راوی داده نیټ،

دهلئ پياوى خومانه ئه گهر ئه و ژنه يشى بو
بخوازين زياتر دلسوزمان ده بيت، ده توانين
زياتر كونترولئ بكه ين.

هه يفا ژنيكى سپيئالهئ به ژن ريكي چاوشينه،
ژنيكى به رچاوه، ئه گهر چي ته مه نيشي له
سييه كان بيت، به لام وهك بليي تازه كچيكي
چارده سالانه... جاسم هه ر خوي به خورشيد
دهلئ ژنيك ده ناسم تا بليي ريكوپيكة، ئه گهر ئه و
بخوازي ئه وه دوخت ته واو ده گوري، حيزبيش
زياتر متمانهت پي ده كا، هه ر ئه و ده مه ييش
وينه يه كي هه يفا، كه له ناو جزدانه كه ي خوي تي
پيشاني خورشيد ده دا، خورشيد بي يه ك و
دوو دهلئ ئاماده م مائيشي له بو دابني م. جاسم
پيده كه ني و دهلئ تو هه قت نه بي، ده بي ئه و
مال بو تو داني، تو ته نيا ماره ي بكه، هه قت
له هيچ نه بي. گرنگ ئه وه ي ده مانه وه ي ده بيت
له هه ولير بومان بكه يت. خورشيد تا سالي
۲۰۰۳ پيوه نديي له گه ل به عس هه ر ده ميئي،
هه رچه نده خوي شي باوه رپيكر اوي حيزبيكي

كوردییه، بیجگه له وهی یهك دوو كورپیشی له ناو ئه و حیزبه پلهی سه ربازیان ههیه.

خورشید پیاوهکی بالا به رزی شانومل پره، هه میسه جلكی كوردی له بهر دهكات و جهمه دانییهکی قیت قیت ده بهستی. دوا جار جاسم، هه یفا رازی دهكات و خورشید ده بیته هاوسه ری هه یفا، چند شهویکی هه فته لای ده مینیتته وه و پاشان ده گه ریتته وه هه ولیر، ئینجا جاسم ئه و کاتانهی خورشید له مالی هه یفا نییه، به هه لی ده زانیته خوی ژوانی له گه ل دهكات، ئه و سی شه وه دوو شه و لای ئه و ده مینیتته وه.

پیوه ندیی خورشید و هه یفا تا ئه م چند ساله ی دوا ییش هه ر به ره وام ده بیته، دوا جار، كه له ۲۰۰۳ دا رژییم ده روخیته، جاسم ماوه کی زور خوی له موسل ده رباز دهكات، ماوه یهك دیتته هه ولیر خانووهك ده گری، خورشید زور هاوکاری دهكا به هوی ئه وهی باوه رپیکراویکی گه وره ی حیزبه، بیجگه له وه ییش خورشید

ئەو دەمەي موسل تالان دەكرى و خەلك
بەلېشاو پروو لە موسل دەكەن، دەچييت مالى
هەيفا دەهيئيته شارووكەي خەبات(كەلەك) بەبى
ئەوەي كەسيك بزاني كە ئەو ژنە هاوسەريتي،
لە شارووكەي خەباتدا خانووەكي بە كرى بو
دەگريت.

خورشيد ئەوندە متمانە بە جاسم دەكات، لە
مالەكەي خووي لە خەبات لەگەل هەيفا جيي
دەهيئي، بە خەلك دەلي: ئەوانە ژن و ميڤردن،
لييان قەومايە تا ئەويش، كە هاتە ماليان بە
فورسەتي بزاني لەگەل هيفاي بمينيتهو. كەس
نازاني چەند ساليكە خورشيد لە موسل ژنيكي
هيئاو، كە لە بنەرەتدا تەنيا لەسەر كاغەز ژني
ئەو، دەنا جاسم هەموو شتيكي لەگەل دەكا،
بە ئارەزووي هەيفاش جاسم لاي دەمينيتهو.

پيش ئەوەي پرژيمي عيراق بروخي،
زيندانييەكان زورينهيان ئازاد دەكرين، ئيتر
فەلاح پاش ئازادبووني لە بەغدا دەمينيتهو،
ناگەرپيتهو موسل، چونكە ئابرووي چوو.

له سهه نيربازيش گيراوه، ئيتير بو ماوهيهك له
گه راجي نه هزهى به غدا ئيش دهكات و دواييش
پاش چهند رپوژيک له كهوتنى به غدا دهستى
له گه ل گرووپيكي دزى تيكل دهكات، ماوهيهكى
زور دهست به راپرووتى دهكهن. تا دواتر له
زيندانه سياسييهكان به زينداني سىاسى ناوى
خوى تومار دهكات و وهك كه سيكى دژه رژيم
قبوول دهكرىت، ئينجا پاش ماوهيهك ههه له
رپگهى هاورييهكى خوى، كه شيعه مهزهه به
و پيشتر له زينداني (ئه بو غه ريب) يه كدييان
ناسيوه، پلهيهكى سهه ربازي له سوپاي تازهى
عيراقى وهرده گرىت.

جاسم ئه وه ده مهى له خهبات لاي ههيفا
دهبيت، هيچ ههوالى فهلاحى هاوريى نازانيت،
به لام به هوى ئه وهى له موسل ستهمى زور
كرديهه، ماوهيهك خوى له خهبات دهشاريته وه
و بيدهنگ دهبيت. دواچار دهگه رپيته وه موسل
به لام زور ده رناكهوى ئه وهندهيش هاموشوى
هيفا ناكات.

(٤)

سهیری جوانییه که یم ده کرد و پیم گوت:
خاتوون یووسرا قاوه کهت سارد ده بیته وه، به
بیدهنگی قومیک قاوهی فر کرد، به ردهوام بوو،
گوتی:

جاسم له پاش سالی ٢٠٠٦ هوه ریشی
که میک سپی ده بیته، ماندوو ده رده که ویت،
له م دوخهیش ماندوو بووه. رپوژیک مه لای
مزگه وتی نوور (مه لا خالید حله بی) ده ناسیت
و هانی ده دات توبه بکات، جاسم به قسه کانی
مه لا خالید زور سه رسام ده بیته، زوری پی
ناچیت له پیاویکی لات ده بیته نه هلی مزگه وت
و توبه ده کات.

ئیدی ئەو دەمە بە ھۆی ھەلۆیستە سیاسییەکانی
چەند جارێک جاسم دەگیریت، کە دەشگیریت
مەلەفی کۆنی دیتە گۆر، کە پیشتر پیاوی
ئەمن بوو، بەلام زۆر نابات قوورتار دەبییت.
دیشان دەگەریتەووە مزگەوت، درێژە بە کاری
دینداری خۆی دەدات.

لە سالی ۲۰۰۷دا، کە شەری تاقمچیەکان لە
عیراق دروست دەبییت، بە تەواوی لایەکی
موسڵ دەکەویتە دەست خەلک، بەتایبەت
گرووپەکانی سوپای موحاهیدین، سوپای
محەمەد و سوپای بەرگری ئیسلامی، ئەو
دەمە زۆرینەى بنکەکانی پۆلیس ئەو گرووپانە
دەستی بەسەر دادەگرن، مەلا خالید لە تەقەى
ھێزە تەناھییەکان دەکوژریت، ئەو رۆژە لای
جاسم رۆژەکی زۆر شووم دەبییت. لەگەڵ
خەلکی لای مزگەوتی نوور تا ناوچەى ئیسلام
زراعی شەقامەکان دەگرن، تاپە لە شوستەکان
دەسووتین، ئاگر لە زۆرینەى بنکەکانی پۆلیس
بەر دەدەن، دەیان دروشم دژی دەسەلاتی

ئەو دەمەى عىراق دەلینەوہ. دواچار حکومەتى
عىراق، ھىزىكى زور رەوانەى موسل دەکات،
یەک لەو ھىزانە ئەفسەرىكى لەگەل دەبىت
بە ناوى نەقىب (فەلاح)، ئەو فلاحەى پىشتر
نزیکترین ھاورى جاسم بووہ. ئەو فەلاحەى
لەسەر نىربازى گىرا، دواىى بووہ پىاوہكى
شورشىگر و زىندانىکراو!

فەلاح خەلکى موسل بوو، بەلام مېژووہکەى
لاپەرەىەكى رەشى ئەو شارەىە، بۆىە دوودل
ناىت لە سەرکوکردنى خەلکى شارەکەى
خوى، خەلکىكى زور دەکوژرىن، خەلکىكى
زورىش دەستگىر دەکرىن، جاسم دەکەوئتە
دەست ھىزە تەناھىیەکان، ئەوانىش نەقىب
فلاحى ھاورى سەرپەلىانە...

پاش لىکۆلینەوہ، جاسم و فەلاح یەکتر
دەناسنەوہ، جاسم سەىرى بەوہ دىت کە فەلاح
پلەىەكى بالای لە سوپای تازەى عىراق ھەىە،
لەوہىش سەىرتر دووبەدوو و رووبەر وو بە
فەلاح دەلى من دەزانم تو لەسەر چ زىندانى

کراپوویت، فہلاح لہ ترسی ناوزراندنی خوئی و
پیاوہتی جاسمی بیر ناچیت، ئەو رۆژہ ئازادی
دەکات و پیی دەلی واز لہ مزگەوت بیئە، قازانج
دەکەیت، دەنا چارەنووست کوشتنە.

بەلام جاسم لہ جاران زیاتر ئیمانی بەھیز
دەبیئت و لہ جاران زیتر هاموشوئی مزگەوت
دەکات، بەوہ راناوہستی، ہانی گەنجانی
موسل دەدا دژی دەسەلاتی حکومەتی عیراق
بووہستتەوہ. بۆیہ چەند جاریکی تریش زیندانی
دەکریت، ماوہی شەش مانگ لہ (بادۆش)
دەمینیتەوہ. لہ بەندیخانەیش جاسم ہەمان
ئیشی خوئی دەکات، نویتز و رۆژوو، قورئان
دەخوینیتەوہ. کاتی خوئی لہ زیندانەکاندا تەواو
جیا دەکاتەوہ، تا رۆژەک فہلاحی ہاورپی دیتە
سەردانی و پیی دەلیت ئەمجارەیش دەبمە
کەفیلت، بەلام ئەگەر دەتەوہی تەمەنت دریتز
بیئت، لہ موسل مەمینەوہ، چونکە دەتکوژن،
دوور نییە خووم بتکوژم.

ئيتير جاسم ئەو جارەو كە ئازاد دەبیت دووپاتە
 لە رینگەى خورشید دیتەو ەهەولیر، دواچار
 خورشید لە رینگەى چەند قاچاغچییەكەو ە جاسم
 دەگەییەنیتە تورکیا. جاسم كە لە تورکیابوو،
 بەتەواوی خوئی لە عیراقيیەكان جیا دەكاتەو،
 لە ناوچەى ئیمینۆ لە ناوەرپاستى ئیستانبول
 نزیك مزگەوتى رۆستەم پاشا ژووریک بە
 كری دەگریت، زۆرینەى كاتەكانى لەو مزگەوتە
 بەسەر دەبا، ئەو ماوەى جاسم لە ئیستانبولدا
 دەمینیتەو، پارەییەكى زۆر خەرچ دەكات، ئەو
 پارەییەى پیش كەوتنى (موسل) ئەمەریکییەكان
 لە فرۆشتنى خانووەكەى پییان دابوو. جاسم،
 كە لە ئیستانبولە كەسیكى سوورى بە ناوى
 (ئەبوو نەبا) دەناسیت، زۆر هاوڕینە. ئەبوو
 نەبا بەلین بە جاسم دەدات، لەگەل خوئی
 داخیلی سنوورى سووریای بكات.

بۆیە بەیانیهك جاسم لەگەل ئەبوو نەبا
 بەقاچاخ داخیلی سووریا دەبن، ماوەكى زۆر لە
 گەرەكى (حەجەر ئەسوهد)ى شامدا دەمینیت،

لهوئ زورينهئ كوئنه به عسييه كان دهناسيئه وه،
كه لهو گه ره كه به هوئ هه زاني كرئئ
خانوو زئده رويه كان لهم شوينه نيشته جي
بوونه، جاسم به هوئ ريشئ زور و شهروالي
كورت و جلدشهئ كورت، ناوئ دهنريئ
(مهلا جاسم) و دهبيئه كه سيئي ناسراوئ
ناو عيراقيه ئاواره كان، كه زورينه يان له
پاش سالي ٢٠٠٣ وه له ئوردنه وه پرويان له
سووريا كردبوو.

به هوئ زوري به عسييه كانئ سووريا، جاسم
زور له هاورپيكانئ خوئ دهبيئيئه وه، هادي
عيراقئ و مزبان حسيني و زوري تر. ئه وان
زور هاني جاسم دهن، جاسم له ريگهئ
نوينه رايه تي نه ته وه يه كگرتوه كان سووريا جي
ديئي، به لام جاسم دهليئ عيراق به كه ساني
وهك فهلاح به ريوه ناچئ، دهبيئ ئه وولاته
له داگيركاري ئيراني سهفه وئ (مه به ستي
شيعه كانه) رزگار بكرئ.

ماوهيهك له سوورياتا، له ريگه ي گرووي
 سوپاي محمهد خوي ريگ دهخات، فيري
 زور وانهي شهرعي و جيهادي دهبيت. نهو
 گروويه راسته ناويكي تائيني به دواويه به لام
 له نهساس زوريان نه داماني كوني حيزبي
 به عس بوون، هينده ي پي ناچي لهو گروويه
 جيا دهبيت هوه. له گروويكي تر به ناوي گرووي
 (ئيمانداره كاني نه قشبه ندي) ي دهبيت كه سيكي
 چالاكي ناو نهو گروويه. مه لا جاسم دهبيت
 ناويكي ديار ي نه م گروويپانه و دوايش پله كه ي
 دهبيت نه مير؛ بو ماويهك ره وانهي ناوچه ي
 رومادي دهكريت، له م سنوره دهيان چالاكي
 (تيرور) ساز دهكات. له ژير راسپارده ي گوره
 نه ميري گروويه كه يان، ژني يهك له هاورپي كاني
 خوي به ناوي (مه ياسه تونسي) له خوي
 ماره دهكات، مه ياسه ژني يهك لهو چه كداره
 تونسي يانه يه، كه بو جيهاد هاتووه ته سووريا،
 به لام له كرده يه كي خوكوژيدا، له ريوره سم ي
 حوسينييه كي شيعه كاني شاري به غدا خوي
 ته قاندووه ته هوه. مه ياسه خاوه ن ره گه زنامه ي

فره‌نساييە، بەلام بە گوتەي خۆي لە پي‌ناو
ديني خودا و بە هۆي ئيمان و ئيماندارييەوه،
نازونيەمەتي فرەنساي جي هيشتووه؛ لەبو
دەعوە و جيهاد پووي دە سووريا کردووه،
هەر لەبەر هاوسەري يەکەمي بووه کە
پاشناوي توونسي پيوە لکاوه.

جاسم و مەياسە زور لە يەکتر رازي دەبن،
جاسم کەيف و خولقيکي باش دەداتە مەياسە.
زور گرنگي پي دەدات، مەياسە خۆي کەسيکي
بالاپوشە، بەلام کە پيچەکەي هەل دەداتەوه
جوانييەکي رادەبەدەري هەيه، زواني فرەنسيي
جوان دەنووسي و قسەي پي دەکا. مەياسە
ئەو ماوهي هاوسەري جاسمە، جاسمي زور
دەکەويته بەردل، چەند جاري هاني دەدات
پيکەوه بگەرپينهوه فرەنسا، بەلام جاسم رازي
نابيت، دەلييت: سووريا و عيراق خاكي جيهاد
و تيکووشانە، بو بيدين و زوردارەکان دەبي
بيکەينه دۆزەخ.

پۆهندی جاسم و مه یاسه توونسی زۆر
په ره دهستی، ته نانهت جاسم به شیکی ژیانی
خۆی بۆ باس دهکات و به راستگوییانه پیی
دهلیت، که گهنج بووه زۆر که شیکی خراب
بووه. جاسم هه موو زانیارییهکی له باره ی
ئیشوکاری (فهلأح) هه یه، تا ژماره ی ته لوفون
و هه موو شتیکی هه ن، چه ند جارێک به نامه
هه ره شه له فهلأح دهکات و داوای لی دهکات
به نهینی ئیش بۆ ئه و بکات. به هه مان شیوه
فهلأحیش هه ره شه له مه لا جاسم دهکات و پیی
دهلی ئه گه ر له ناو گرووپه توندرۆکان بیته
چاوساغی ئه وان، ئه وا ئه وان هه موو شتیکی
بۆ ده که ن، ئیتر پۆهندی مه لا جاسم و نه قیب
فهلأحی هاوپی، ته نیا هه ره شه لی کردن ده بیته،
چونکه هه ریه که یان له به ره یه کن. به ره یه ک
هه ر که سه خۆی پی راسته.

رووداوهکانی عیراق خیرا تی ده پرن، فهلأح
ده گه ریته وه، موسل موسلاوییه کان که فهلأح
ده بینن کورپیکی شاره که یان بووه ته داردهستی

حکومەتیک، (که ئەوان پێیان وایە ئێران پالپشتی دەکات) هەردەم پیلان بوو فەلاح دادەنێن تا بیکوژن. چەند جارێک تەقەیی لێ دەکریت و چەند جارێکیش بۆمبە چێراوی پێ دەتەقیتهوه، بەلام قوورتار دەبیت. رابردووی فەلاح لای خەلکی موسڵ زۆر بەروونی دیارە، دەزانن فەلاح لەسەر «نێربازی» پیشتر زیندانی کراوە، بەلام بەهۆی ئەوەی هیچ دەسەلاتیکان نابیت، ناتوانن هیچ شتێک بەرانبەر فەلاح بکەن. بیجگە لەوەی چەند جارێک بۆمبە چێراوی بوو دادەنێنهوه، لێ دەرباز دەبیت.

جاسم ماوەیهک لە هاوسەرەکهی دوور دەکەوێتهوه، بەهۆی ئەوەی بەنهیینی لەگەڵ گرووپییک لە چەکارانی بەرنگاری ئیسلامی، دەگەرێنهوه ناو شاری موسڵ، چونکە جاسم کون بەکونی موسڵ شارەزایە، لەچەندان شوین چالاکی دەنوینیت. تەنانەت جارێک بەسووکی بریندار دەبیت و گرووپەکهی لە ناوچەیی غابات جیی دەهیلن، وهلی

به هۆی شارەزایی خۆی، خۆی دەدزیتەوه و
دەگەریتەوه سووریا.

جمووجوولی گرووپە چەكدارەكان، لە موسڵ زۆر
زێدە دەبیّت، ناوچەكانی سناعه، سۆمەر، حەبی
بكر، یارمچە، دەبیّتە شوینی بەرچاوی چالاکی
ئیسلامییەكان، حكومەتی عێراق تەرپوهیشك
پێكەوه دەسووتینی؛ هەموو موسلاوییهكان، بە
یەكچاو سەیر دەكات، دەم نادەمێك حاكمیكى
سەربازی بۆ ئەو شارە دەستنیشان دەكات،
بەلام موسلاوییهكان بە هۆی ئەوهی پیشتر
زۆرینهیان كۆنە بەعسی بوون و لە سەردەمی
رژیم پلەبی سەربازیان هەبووه، بەوه رازی
نابن شارەكەیان بە ئارەزووی حكومەتی
عێراق بەرپۆه بچیت. ماوهیهك لەناو شاری
موسڵدا خیمە هەلدەریت، سەدان سەرۆك هۆز
و دەیان چالاكوانی ئەو شارە دەكهونه خو و
هەر لهوی سەكۆیهك دروست دەكەن، بیجگە
لە مەلا و سەرۆك هۆزەكان دەیان رۆشنییری
ئەم شارە بەئاشكرا داوای كشانەوهی سوپا

له موسلدا دهكهن؛ داواى پراگرتنى گرتن و
توقاندنى دانىشتوانى شارى موسليان بهرز
كردوو هته وه. هه موو پوژانى هه ينى، له و شوينه
خوپيشانندان دهكريت و حكومته تى عيراقيش
بيجگه له گرتن هيچى ترى پى ناكريت.

يهك له و هه ينيان، كه ناو دهنريت جومعه تى
كه رامه، له ناكاو دا له ناو قه ره بالغى جاسم
جه مه دانييه سووره كه تى له سهر دهموچاوى
لا ده بات و ده چي ته سهر سه كو يهك، يهك به
دهنگى خو تى داواى پووخانى حكومته تى
خيله كى عيراق دهكات. فه لاهى براده رى له
ديويكى ترى خوپيشانندان كه خه لك دهگرى
و به دار و شهق و گواله خوپيشانندان كه
سه ركوت دهكات!

جاسم له و پوژه وه ناوبانگى زور پهيدا دهكات،
لاى خه لك زور خو شه ويست ده بيت، به سهر
مليان به رزى ده كه نه وه و چهند جارى داواى
لى دهكهن دروشمه كانى پاته بكاته وه. له و
لايش فه لاح له جاران زياتر ناوى به خراپه

دیت، موسلاوییه کان بهردی تی دهگرن، تا به
پرهپر خوی به همه رپه که ی رزگار دهکات. ئیتر
لهو رپوژه وه موسل چاوه پروانی ته قینه وه ی
فرهوانی لی دهگریت.

پاش ئەم رووداوانه، دۆخی دهروونی جاسم
له موسل خراب ده بییت، له چهند بازاریکی
شار وینه ی له دیوار ده درییت و ده لین هر
که سیک زانیاری له باره ی ئەو پیاوه بداته
دهزگا ته ناهیه کان، ئەوا خه لاتیکی باش
وهرده گریت. به ناچاری جاسم خوی ده گه یه نیته
ته له عفر، دوا یی له ویش شوینی ئاشکرا ده بییت
و تووشی رووبه پروو بوونه وه یه کی چه کداری
ده بییت، چهند که سی له چه کداره کانی، خو یان
بهو هیزه ده ته قینه وه، که چوارده وری ئەو
شوینه یان گرتووه، بو شه و جاسم قوورتار
ده بییت و ماوه یه ک بیده نگ ده بییت، به لام دوا جار
ده زانری گه رپاوه ته وه شام، ئیتر ده گه ریته وه،
لای مه یاسه ی هاوسه ری.

دایک و باوکی مه یاسه له لایه ن پۆلیسی
 فه رهنسای ن اشکرا ده کرین و نازانسه کانی
 راگه یاندنی ئەم وه لاتە، باس له مه یاسه
 ده کهن و داوا ده کهن به زووترین کات ئەو
 کچه رادهستی پۆلیسی فرهنسای بکریته وه.
 پاش گفتوگو و لیگه یشتن، مه یاسه و جاسم
 ده گهنه ئەم ئەنجامه، که ده بی له ریگه ی
 سه فاره تی فرهنساییه وه له شامدا، ئەو ژنه
 بگه ریته وه وه لاتی فرهنسا؛ دوا جار مه یاسه
 هه ر وه ها ده کات، ماوه یه ک لای پۆلیسی ئەم
 وه لاتە ده خریتە زیندان و پیی راده گه یه نری،
 که پیوه ندییه کانی ده ره وه ی ولاتی فرهنسا
 بیچرینی، دهنه دووپاته ده ستگیر ده کریته وه.
 ئیتر له و رۆژه پیوه ندی مه یاسه و جاسم به
 ته واوی ده پچریت و هیچ ناگیان لیکن نامینیت.
 یووسرا دوا رسته ی بۆم درکاند و به
 فرهنسای مالوایی لیم کرد، چونکی پیشتر
 ماوه ی دانیشتنه که مانی ده ستنیشان کردبوو.
 گوته ی:

- جاسميش له گه پانه وهى ژنه كهى بى هيووا
ده بيټ، به لام ئەمجاره ديسان هاوسه رگيرى
له گه ل ژنيكى تر دا ده كات، ئوغو قواغ!

(۵)

یووسرای عیراقی، خوئی و خانه واده کھی چهند
سالیکه ئاوارهی سووریان. یووسرا پیشتر
هاوسه رگیری کردبوو، به لام جیابووبووه وه،
جاسمی زور به دل ده بی، پاش پرۆسهی
هاوسه رگیری جاسم و یووسرا، له که مپی
یهرمووک له وه لاتی شامدا، که که مپیکی
تایبه ته به ئاواره فه له ستینییه کان، ئه وانهی
پاش سالی ۱۹۶۰ به شیکان له و که مپه
نیشته جی کرابوون، خانووه ک به کری ده گرن،
ماوه کی زور له و خانووه دا ده ژین. جاسم زور
پیی خوشه مندالیکی له یووسرا هه بیته، به لام
یووسرا ده لیت: تو دایم ژیانته له مه ترسییه،
باشتره ئه و پرۆسه یه بو ماوه یه ک دوا بخته یته.

ئەو دەمەيش ناوہناوہ جاسم ھەوالی فەلاحی
ھاوړی پی دەگات، وەک جارەن ھەردوولا
داوا دەکەن خو ڕادەست بکەن، بەلینی باشتەر
بوونی ژیانى یەکیدیش دەدەن، بەلام ھیچیان
بە قسەى ئەوی تر ناکا و ھەرکەسە خو
پی راستە.

جاسم دەزانى ھاوړیئەکەى ڕا بردووہکی خراپی
ھەیە، زۆریش ئاگەداری ڕەوشى شارى موسلە.
چەند جارێک لە ڕیگەى تۆرە کۆمەلایەتیەکان
بە ناوی خوازراو داوا لە فەلاح دەکات واز لەو
کارە خراپانە بیئى، کە بەرانبەر بە دانیشتوانى
شارەکەى دەکات، بەلام بیسوودە.

لە پینجى جولای سالی ۲۰۱۴دا، پارێزگارى
شارى موسل (ئەسیل نوجیفى) ڕای دەگەینى،
کە وا ھیزە چەکدارەکان ھیچ جموجوولیکیان
لەناو شارى موسلدا نییە، بەلام بو ڕوژى دواتر،
کە دەکاتە شەشى مانگ چەند مەفرەزیەکی
دەولەتى ئیسلامى لە توخمى موسل نیزیك
دەبنەوہ. سەرەتا چەند چەکداریکى ئەو گرووپە

دهچنه ناو گه ره كه كاني ته نهك، جه زائير، زه هرا،
عه ره بي و ته حرير، له چند لايه كي شاري
موسل شه ر دهست پي دهكات، نهو ده مهيش
جاسم له گه ل چند چه كداري ك ر ووبه ر ووي
هيزيكي شورته ي ميلي ده بنه وه، به تايبه ت
په نجا چه كداريكي فه و جي هه وتي پولييس، كه
تا پييان دهكري به رگري دهكهن، به لام به
هوي نه وه ي هيچ هاو كارييه كيان پي ناگات،
نه وه ي را دهكات باشه، نه وي تر دهكوژر ي ت.
نهو ر وژه جاسم وهك نه مير يكي نه م گروهه
به ده ر دهكه وي ت و فه لاهيش ديسان خوي بزر
دهكات، دوا جار ده زانري فه لاه (جلك و چهك)
ي خوي فر ي داوه و راي كردووه. تا ۱۰ ي
مانگ له چند لايه كي شاري موسل به رگري
به رده وام ده بي ت و دوا جار به هه زاران نه ندامي
پولييس و سوپاي عير اقي چه كه كانيان فر ي
ده دن، غار ده دن. دواتر يش له ۱۰ ي مانگ
به ته واوي شاري موسل دهكه وي ته دهست
گرووي ده وه تي ئيسلامي داعش.

رۆژی یه کهم و دووهم دهولهتی ئیسلامی
 ته نیا چند چه کداریکی ده بی و پیشوازیه کی
 زوریان له لایهن هاووه لاتییانی موسل
 لی ده کریت، جگه له وانهی رۆژی یه کهم و
 دووهمی به رنگاربوونه وه کان به ره و هه ولیر و
 دهوک رایان کرد. ئیتر رۆژ به رۆژ، ژمارهی
 چه کداره کان رپوی له زیده بوونه، به شیکی
 زوری گهنجانی شاری موسل و گونده کانی
 ده و روبه ری به گهر ئهم گروهیپه ده کهون،
 ده ست به سه ره زاران چهک و ته قه مهنی و
 ئوتومبیلی جورا و جوردا ده گرن، له شه قامه کانی
 موسلدا هیزی خویان نمایش ده کهن، له پاش
 ۱۰ی مانگی جولای موسل یاسایه کی تری
 لی پهیره و ده کریت، دهوله تیکی ئیسلامی
 هاوته ری بی شاری ره قه ناوبانگ ده ره ده کات.
 موسل ده بیته دهوله تیکی جودا له عیراق،
 هه موو یاسا مه ده نییه کان رهت ده کریته وه،
 کتیبخانه ی شار، که هه زاران کتیبی به نرخ
 تیدا بوو، ده سوتینریت. جگه ره کیشان قه ده غه

دهكړيت، دوكانه كاني مه يفرؤشتن هر هه موو
ده سوتيتريت و له سره ژنان ده سه پيئري
په چه وعه با له بهر بكن، موسل به سره چند
به شيك دابهش دهكړيت و له هر به شيك
ئه ميريك ده ست نيشان دهكړيت، جاسم
سهره تا ئه ميري گهره كي به كر و ئيسلاح و
كه رامه يه.

له گهره كي به كر نزيك كلئساي قيامه،
جاسم چند مهرج و چند رپوژي له بهر دم
مه سيحييه كاني ئه م شاره داده نيت، تا شاره كه
جي بهيلن، يان جزيه بدهن، يانيش ده بي
بينه موسلمان. جاسم ئه و ده مه ده بيته
كه سايه تيه كي تر، كه سايه تيه ك، ده يان
چه كداری ئه م گروهه پاسه وانبيان ده كرد.

رپيشيكي دريژي ماشوبرنجي، كلاويكي
شيشاني له سهری، شمشيره كي تيژ به
لايه كي نيكي شوربوو بووه وه. بيجه له ئيم
فورپيكي ئه مه ريكي و چند مه خزهنی، بومبيكي
ته وقت كراوی له نيكي وهك پشتين به ستبوو،

وايهري كوئترۆله كيشي به سينگي بهرز
کردبووه و تا بن گهردهني.

جاسم به هۆي ئه و دهسه لاتهي ههيبوو،
رۆژگاري سه رهتاي دهسته سه رداگرتنی شاری
موسل، ليكۆلینه وهی له گهل زۆرينهي ئه و
ئه فسه رانهی سوپا کرد، كه به ديل گيرابوون،
يانيش خۆيان رادهستي هيزه كاني دهولهتي
ئيسلامي كردبوو بو ته و به كردن. ئه فسه ره
به ديلگيراوه كان سوڤراغي فلاحی ده كرد،
نه يانده زانی چاره نووسی فلاح چی بووه، هه
له گهره كي به كر، كه زۆرينهي دانيشتوانه كاني
مه سيحین، جاسم باره گای خوی ده باته يه ك
له و قیللا به رچاوانهي ئه و گهره كه، ماله كهی
ته نيشتي، كه مالي كه سيكه به ناوی (عامر)
پيشتر ئه فسه ري به عس بووه، ده كاته خانووی
پاسه وانه كانی...

جاسم كه سيكي خوشه ويستی ئه و شاره
بوو، له ريزی پيشه وهی هه موو نويزييك،
نويز ده كات. زور جاريش بو شه ري هيزه كانی

پیشمه رگه دهیبه نه سهنگه ره کانی داعش، به لام
 به هوی ئه وهی زیاتر شاره زایی ناوهندی
 شاره، ماوه کی زور دهیکه نه بهرپرسی حوسبه،
 که هیژیکی ئه منی داعشه و به پولیسی داعش
 ده ناسرین. جاسم له وهیژه ئه رکی ریکخستنی
 ناوهندی شاری له ئه ستویه، به هوی ئه م
 ئه رکه وه ماوه ک له موسل ده مینیته وه، دوو
 جار بو پشوودان ده گه رپته وه شام، له سه ر
 داوای ژنه کهی «یووسرا» ده هینیته موسل
 هه ر له گه ره کی به کر له و قیلایه دایه نیت.
 بیجگه له وهیش به هوی ئه وهی پلهی له ناو
 داعش زور بهرز ده بییت، چهند پاسه وانیک بو
 ماله کهی خوئی داده نیت.

جاسم زور متمانهی به چواره وه ره کهی خوئی
 نه کرد، هه موو پاسه وانه کانی له دهره وهی
 شاری موسل بوون، هیندیک له وان چهند
 که سیکی بیانی بوون. له شاری موسلدا، هیچ
 شتیک بی پرسورای جاسم نه ده کرا، تانه ت
 ئه و چوار گه نجهی له پردی چوار له دار دران،

به ئه مری جاسم بوو؛ چونکه جاسم گوتی
ئهوانه چاو ساغیان بو هیزه تهناهییهکانی
بهغدا کردوو، له ریگهی موبایلوه زانیارییان
داواته ئه وه هیزانه، بویه له بو ماوهی دوو رۆژ
تهرمهکانیان لای پردی چوار به ههلواسراوی
ماونهتهوه. کهس نهیدهویرا بیانیهینیه
خوارهوه، تا دواچار خویان هینایانه خواری
به سووکایهتییهوه تهرمهکانیان له شوینیکی
نادیار خۆل بهسهرداکرد.

مالهکهی جاسم له گهرهکی (بهکر) چهند
جاریک له لایهن فرۆکه جهنگییهکانهوه
بۆردومان کرا. چهند پاسهوانیکیشی لهو
خانوانه کوژران، بهلام جاسم خوی
قوورتار دهبوو، ههموو جاریکیش پاش ههر
بۆردومانیکي فرۆکه جهنگییهکان، جاسم چهند
گهنجیگی ئه وه گهرهکهی گولله باران دهکرد، به
گوتهی خوی کهسانیکي گولله باران کردوو،
که چاو ساغیان بو حکومهتی سهفهوی و
ئهمهریکییهکان کردوون.

جاسم زور عه ودالی زانینی دوا هه والی فه لاهی
 هاوریی بوو، به لام کاتیک له گرته قیدیویه کان
 جاسم به دهر ده که ویت، که سه ری سه ربازیکی
 عیراقی دیل له به رده م کومه لیک خه لک لی
 ده کاته وه، فه لاه له جیگهی خویدا، له شاری
 به غداددا هه ست به شله ژانی دهر وونی ده کات،
 له بلاو کراوه یه کی فه یسبووکدا دهنووسی،
 موسلاوییه کان نه و جه لاده «مه لا جاسم»
 نه له مندالی نه له کاتی گهنجیتی وها
 نه بوو، نه و ته نیا مه ره قی ژن و رابواردن و
 عاره قخواردنه وه بوو، نازانم کی جاسمی فییره
 سه ر برین کرد.

نه و دهمهی موسل که وته ده ست ده وله تی
 ئیسلامی، فه لاه بی به رگریکردن، رای کرد،
 به لام پله سه ربازییه هکه ی هه ر دهمینی و له
 جاران زیاتر گهورتریش ده کریت. ماوه یه ک
 فه لاه بو شه رکردن له گهل نه م گرووپه
 له شاری رومادیدا له نه رکدا ده بییت. پیش
 که وتنی رومادی دیسان فه لاه غار ده دات و

له مردنیکى سهت له سهت قووتار دهییت.
ئهو دهمهى داعش له چهند لایهكى موسل
شهرى مانهوه دهكات، جاسم له موسل
ئهركى زور قورسه خووى و گرووپهكهى وهك
جاران لای خهلك خوشهويست نابن، چونكه
چهند ريسا و ياسايهك بهسهه خهلكى ئەم
شارههه دهسهپيترين، وا دهكات، خهلك ههموو
ئازاديهكى كوتوبههه بكرين. بويه وهك جاران
لای خهلك به چاوى ئايندارى و كاركردن
بو ئيسلام سهير ناكرين، جاسم ئهو دهمانه
هسته به ئازار و رقى خهلكى ئەم شاره
به رانبهريان، دهكات. پاش ئهوهى له چهند لایهك
گهمارو دهدرين و خهلك تهواو بى هوميد و
برسى دهبن. بو ئهوهى له چاوى خهلك دوور
بكهويتهوه، دووپاته دهگهريتهوه موسلى كوون،
دهگهريتهوه ههمان خانووى خووى، يووسپراش
له گهل خووى دهباته ناو ئەم خانووه، كه پيشتر
فروشتبووى، بهلام به هووى ئهوهى خاوهنى
كوونه خانووهكهيان پياويكى دهست روپشتووى

حکومەتی خۆجیّتی موسڵ دەبیّت، لە ترسی
کوشتن، ئەو شارە جی دیلی. ئیتر جاسمیش
بە دەستخەتییکی گەورە بە بۆیاغییکی رەش لە
بەردەم دەرگەیی خانووێکەدا دەنووسی «ئەو
مولکی دەولەتی ئیسلامییه.»

جاسم لە جەلدەلیدان و سزادانی گەنجانی
موسڵ درییخی ناکات، تا پییشی بکری هەولی
چەکارکردنی گەنجان دەدات، هانیان دەدات
دژی سوپای عیراقی و پیشمەرگە بجهنگن.
رۆژ لە دواي رۆژ دەسەلاتی داعش لە عیراق
کەم دەبیتهوه، رەوشی موسڵ زۆر جار
خراتر دەبی، وەزعی ئابووری خەلک لەوپەری
خراپیدا بوو، کەلوپەل و شتومەک زۆر گران
بووبوون. سەرتاشخانەکان هەر هەمووی
داخرا بوون، جگەرە قەدەغە بوو، چەندان
کەس لەسەر جگەرەکیشان دارکاری دەکران.
چەندان کەسیش بە تۆمەتی هاوکاریکردن
و پیدانی زانیاری بو هیزهکانی عیراقی لە
سیدارە دران و هەندیکیش لەسەر بالاخانەیی

شارهوانی دهسته راستی موسل فریدرانه
خوارهوه، چونکه به گوتهی داعش موبایلیان
به کار هیئاوه و زانیارییان دایته هیزه
تهناهییهکان. نزیکه‌ی سی سالی دهسه‌لاتی
داعش له موسلدا، مه‌لا جاسم هه‌رچی خراپه
هه‌بوو، کردی. ئەو هه‌رده‌م ده‌یگۆت ئەوه‌ی
ئیمه ده‌یکه‌ین شه‌رع و ئاین ریگه‌ی پی داوه.
کوشتن و جه‌لده‌لیدان و ته‌وبه‌کردن به‌خه‌لک،
قه‌ده‌غه‌کردنی جلوه‌رگی جو‌راوجو‌ر و ده‌یان
شتی تر وای کردبوو، به‌شیک له‌ موسلمانانی
موسل، به‌ چاوی گومانه‌وه سه‌یری ئەو
گرووپه‌ بکه‌ن و بپرسن ئایا ئەوه‌ی جاسم و
گرووپه‌که‌ی ده‌یکه‌ن، کاری موسلمانانه‌؟

له‌ ۱۷ی مانگی تشرینی یه‌که‌می سالی ۲۰۱۶دا،
سه‌روه‌زیرانی عی‌راق له‌ کۆنگه‌ره‌یه‌ک بریاری
ده‌ست پیکردنی پرۆسه‌ی رزگاری موسلی
راگه‌یانده‌. شه‌ر له‌گه‌ل داعش وه‌ها سانا
نه‌بوو ئەوان به‌ ئیمان‌ه‌وه شه‌ریان ده‌کرد،
ئەوان ده‌مردن تا بیرو‌رایان بگات، ئەوه‌ی

هیچ نه بوو لایان مردن بوو، کیپرکییان له سهر
(خوته قاندنه وه) ده کرد!

جاسم باش دهیزانی له ناو ریکخستنه کانی
(دهوله تی ئیسلامی) دوو جوړه بیروباوه ر هه ن،
زورینه کهسانیکن تا دوا فیشهک دهجهنگن و
به ئیماننه وه خهبات دهکه ن، کهسانیکی تریش
هه ن بازرگانی به ئاینه وه دهکه ن. جاسم،
که دلی خوئی بو یووسرپای هاوسهری
کردبو وه وه، ترسی دلی خوئی له گرووپه کهی
نه شار دبو وه وه، که له ماوهی رابردوو چهندان
چه کداری (دهوله تی ئیسلامی) به پلهی بهرز
له سهنگه ره کانی شه ر رایان کردوو و هیندی
له وان پارهشیان له گهل خوئیان بردوو خوئیان
شاردوو ته وه.

شهری موسل دهستی پی کرد، (دهوله تی
ئیسلامی) یاساکانی توندتر کرد، وهک
جاران شه قام و شوسته کانی موسل روناک
و قهره بالغ نه بوون، جموجوولی سه ربازی
چه کداری (دهوله تی ئیسلامی) سنوردار کران،

به شيكي زوري بازار و گه ره كه كاني موسل به
ئوتومبيلي بومبريژكراو تهنران، به مه به ستي
ته قانده وه. شهر ده ستي پي كرد، چه كداراني
(دهوله تي ئيسلامي) روث له دواي روث
ژماره يان كه م ده بو وه وه، فرۆكه جه نكيه كان
زه بري باشيان له مولگه ي چه كداران ددها،
كه زورينه ي مولگه كان له ناو خانووي خه لكي
مه دهنى دانرابوون، زوري لي كوشتن، ئه و
ده مه يووسرا تازه منداليكي له دايكبووبوو
ناويان نابوو «ئوسامه».

جاسم كوره كه ي زور خوش دهويست، هه موو
كات داواي له يووسرا ده كرد، زور ئاگه داري
منداله كه يان بي، ته نانه ت جاريك پاش
گه رانه وه ي له شه ريكا، نا به رانه ر وه سيه تي
كرد و تكاي له يووسرا كرد، هه رچي زوو ه
موسل جي بيلي، ته نانه ت بريك پاره ي شي
خستبووه بهر ده ستي، تا به ريگه ي ته له عفر
خوي بگه يه نيته وه سووريا، چه كداراني
دهوله تي ئيسلامي نه گه رچي ژماره ي شيان كه م

بوو، به لّام چهند چه كدارى شه پرى يهك ليوای
سه ربازيان ده كرد، ته كنىكى جيا جيايان به
كار دههينا، نه وهى لايان گرنگ نه بوو، مردن
بوو. به پيكنينه وه خويان ده ته قانده وه، به
پيوه شه پريان ده كرد. جاسم وهك جاران وره
زور بهرز نه بوو، زور هه ولى له گه ل يووسپراى
هاوسه رى دا، تا خوئى و ئوسامه ي كورى
بگه پينه وه شام؛ به لّام بيسوود بوو، ئيتر
جاسم رپوژهك له ناو شار بوو، رپوژهكى تر له
سه نگره كان بوو.

هيزه عيراقبيه كان له چهند لايهك هيرشيان
برد، له قولى حه مام عه لى، نه جم جبورى
گه يشته توخمى چوارپريانى سقور، له و لايه
سوپا گه يشته گوبجه لى و كرامه و ناوچه ي
پيشه سازى. ده وله تى ئيسلامى بو نه وهى
هيزه كه ي له ناوچه يهك به رگرى بكات،
زورينه ي هيزه كانيان برده به رى ده ستي
راستي نه و شاره، بو نه وهى ده سته راست
له ده سته چه پ جيا بكرينه وه، پرده كانيان
ته قانده وه.

تهقاندنهوهی پردهکان، یهک له دوای یهک
دهستی پی کرد، پردی کۆن، پردی چوار،
پردی ناوهراست، ههموو ئهو پردانه میژووی
ئهم شارهن، هر هیزه عیراقیهکان نزیکه
بهری دهسته راست دهبوونهوه، پردیک
دهتهقینرایهوه.

پردهکان یهک له دوای یهک ههموو
تهقاندراوهوه، دهولهتی ئیسلامی تهنیا له بهری
دهستهراست ماوه، بهشیک له چهکاران، له
موسلی کۆن خویان به دیجله دا، بهشیکه
تریش گهراوهوه دواوه و له کۆلانه تهسکهکانی
موسلی کۆندا، سهتان بۆسهیان داناوه،
سهتان بۆمبیان ئاماده کرد. سهیره جاسم
و برادهرکانی ورهه شهپرکردنیان له جاران
زیاتره. بهرگری دهکن، ئهوان هیژیکی کهم
ماونهتهوه بهلام لهشکریکی گهوره له زهوی
و له ئاسمان لییان دهدا، کهچی هر بهرگری
دهکن.

بالاخانه له دوو بالاخانه ويران دهبي،
سوپاي عيراقى گورزى جهرگبر دههاوين،
چه كدارانى دهوله تى ئيسلاميش به رانبهر
هر پيشكه وتنيكيان خويان ده ته قينه وه، يهك
له نه وان سه تان سه رباز ده كاته ئامانج به
پيكه نينه وه شهر ده كهن، به پيوه به رگرى
ده كهن و ده كوژرين.

جاسم و هاوريكاني ژماره يان زور كه م
ده بيته وه، زورينه يان مال و منداليان له گه له،
ئازوقه يان نامينيت، سه ره راي نه و گه مارو
تونده ي هيزه عيراقيه كان، به لام له جاران
زياتر وره به رزتر ده بن.

له لايه كى تر، نزيك پردى كو ن چه كداره كانى
(دهوله تى ئيسلامى) هر سه ريان ده ريين،
ده كه ونه ناو ره سه دى قه ناس به ده سته كانى
هيزه عيراقيه كان.

موسلی کۆن تهواو ویران دهبی، وهک ئەو
ویرانییهی، که داعش بهسەر مۆزهخانهی
موسلی هینا، وهک بهسەر کتیبخانهی گشتی
موسلی هینا. کهس نازانی کی موسلی ویران
کرد، چونکه بو کوشتنی چهکاریک زۆر
ئاسایی بوو گهرهکیک ویران بکری، بو کوشتنی
چهکاریک زۆر ئاسایی بوو ده بالاخانه تهخت
بکری، ده شهقام بۆردومان بکری.

چهکارانی داعش زۆرینهیان خویان به دیجله دا
دا، هیندییک کهوتنه بن بالاخانهکان، تا ئیسته
مه لا جاسم ماوه و بهرگری دهکات، ئەو دهستی
له خو شووشتیه، دهزانی قووتار نابیت، بهلام
ههولی رزگارکردنی یووسرا و ئوسامه
کورپان دهکات. له گهرمهی شهری گهرهکی
فاروق و سهرجخانه مه لا جاسم قاچیکی قووت
دهبیت، له چارهسهروه رگرتن زۆر نامینیتهوه،
ههلهستیهوه سه رپی، زۆر له یووسرا دهکات،
خوی تیکهلی خهکی سقیل بکات، تا ههر هیچ
نهبیت خوی و ئوسامه ی کوری قوورتار بین.

هيزه عيراقيه كان كهس ناهيلن، ئه وهى له و بهر سهر دهر بينى، دهيكوژن. له ئاسمانيش فرۆكه كانى هاوپهيمانان له بوردومان بهردهوام دهبن، بومبى قهدهغه كراوى فسفوري و دهيان چهك له شهري موسل به سهر خهلكى مهدهنى و سقىل تاقي دهكرينه وه.

له فاروق نزيك چوارپياني نه خوشخانه زورترين خهلكى سقىل دهكوژرين، منداليك دوو رۆژ به زيندوويى له باوهشى يهكيك له مردووهكان ده مينيته وه. دوايش هيزيكي كو ماندوي ئه مهريكي قوورتارى دهكهن، دهيكه نه مندالي خويان و دهيبه نه ئه مهريكا.

دهوله تي ئيسلامى، تووشى شله ژانيكي زور خراپ دهبيت، داوا له خهلكى سقىل دهكات، شاره كه جى نه هيلن، به لام به هوى سهختى شهر و ترس هاووه لاتياني سقىل راناوهستن، له ناوچهى رانس جاده و ناوچهى مه شاهدهى دهسته راستى موسل، به بريارى دادگهى شهرعى دهوله تي ئيسلامى په نجا كهسى سقىل

له ژن و پياوې به سالآچوو له لايهن چه كدارنى دهوله تى ئيسلامىي گولله باران ده كرين، نهو رپوژه جاسم چند جارى ههول ده دات له گهل كه سانى بالآتر له خوئى، كه سانى بيتاوان جيا بكه نه وه، به لام پيشنيازه كه بيسوود ده بيت و كه س گيئى لى ناگريئت. هيزه كانيان كوئترول له ده ست ده دن. له گه ره كى موسلى نويدا، پشت نه خوشخانه ي ره حمه، فروكه جه نكيه كان مالئك بوردومان ده كه ن زياتر له بيست هاووه لآتى بيتاوان، كه زورينه يان ژن و مندالن ده بنه قوربانى. له هه موو لايه كى موسل شهر به رده وام ده بيت و هه موو جوړه چه كيئى لى به كار ديئت، زهوى و ئاسمان يه ك پارچه ئاگرى لى هه لده قولئى و ده بارئت. به هه موو شيوه يه ك چه كداره كانى دهوله تى ئيسلامىي نه وانه ي ماونه ته وه بوردومان ده كرين.

گه ره كى مه ئموون نزيك پردى كوون، دوا گه ره كه به رگريئى لى بكرئت، ژماره ي چه كدارانى ئيسلامى، نيزيكه ي په نجا كه سيك ده ميننه وه.

هينديكيان خويان له گهل هاووه لاتيانى سځيل
دهرباز دهكهن، هينديكيش له كاتى كشانه وه
دهكوژرين، به لام تا پيان بكرى شهر دهكهن.

جاسم ته واو مات دهبيت، پاش نه وهى
فرؤكه يه كى جهنگى به شىك له چه كدارانى
دهوله تى ئيسلامى، كه له چند نه ميرىك و
كه سانى بالاده ست پىك دىن، له دروازهى
سهربازگه ي غزلانى بو شوينكى ناديار
دهگوازيته وه، نه و روداوه كومهلئى گومان لاي
جاسم دروست دهكات، كه بوچى ته نيا چند
كه سيك قوورتار كران و چند كه سيكيش
مانه وه تا بكوژرين، نه وه چ كه مه يه كه؟ چ
ئيمانى كه؟

جاسم له و گمه نيوده وه لته تيه دهكات و دهزانى
كارتى دهوله تى ئيسلاميش نه وكات ته نيا
فشارى چند ولاتيكى هه ريميه، بويه ته واو
بيئوميد ده بى. ئيتر بيروكه ي خو قوورتار كردن
و خو به دهسته وه دانى له كن گه لاله دهبيت. نه و
دهمه يش بير له فلاحى هاوريى دهكات وه،

به لام به هوی ئه وهی ته واوی پیوه ندییه کان
له شاری موسل پچراوه، ناتوانی هیچ بکات و
هیوا بر او ده بییت.

جاسم بیروکهی خوبه دهسته وه دان و
خوتیکه لکردنی کهسانی سقیل له گهل یووسرا
باس دهکات و پیکه وه پلان داده ریژن. هیزه کانی
سو پای عیراقی دوا مؤلهت به چه کداره کان
ده دن، له زهوی به مایکرویفون تکا و هاواریان
لی ده کهن، که ژیانیان پاریزراو ده بییت، ئه گهر
شهر نه کهن و خویمان به دهسته وه بدهن. له
ئاسمانیش له پال بردومانکردنی ئه و چه ند
شوینه سه ختهی چه کدارانی دهوله تی ئیسلامی
تیدا به رگری ده کهن، فرۆکه جهنگییه کان
بانگه واز بلاو ده که نه وه، له ئاسمان کاغز
فری ده دن، که ئه وانهی ماون ده توانن خویمان
را ده ست بکه ن و ژیانیان پاریزراوه.

جاسم له گهل یووسرا ریک ده که وییت، له
ده رفه تیک به ته واوه تی له چه کداره کان خووی
جیا ده کاته وه، به خیراییش ریشی خووی

كورت دهكاتەوہ و جلیكى ئاسایى كۆن و درای
له بهر دهكات، به یووسرا دهلیت رۆژی ههینی
باشترین کاته بو ئهوهی خۆمان رادهست
بکهین. له کۆلانیکی تهسکی مهئموون، خوی و
یووسرا له گهڵ کوره کهیان به شیرزهی خویان
تیکهلی خهلكی سقیل دهکهن، که به شیک له وان
چه کداری دهولهتی ئیسلامی و خانه واده کانیان،
به لام ئهوانیش رۆخاون و له بارودۆخیکی
یه کجار خراپدان.

به هوی ئهوهی جاسم تاقه قاچیکی له دهست
داوه و برینه کهیشی زۆر له میژ نییه، دهلی
من که مه ندامم دوور نییه ئهوه هیزانه متمانه م
پی بکهن، بو خوده ر بازکردن ئالایه کی سپی
بهرز دهکاتهوه و هیواش هیواش پیش خه لکه
سقیله که دهکه ویت، به یووسرا دهلیت ئاگه داری
ئوسامه بیته، تا ریگه یه کیان بو بکاتهوه، چند
ههنگاو یک دهچیته پیش و له خه لکه که توزیک
دوور دهکه ویتهوه، له ناکاو بۆمیکی چینراوی
دهولهتی ئیسلامی پی دهته قیتهوه و له بهر

چاوی یووسرپای هاوسه‌ری هه‌نجن هه‌نجن
ده‌بیٚت.

جاسم بووه رابردوو، یووسرپایش بو ئه‌وهی
خوی و کورپه‌که‌ی له‌وه‌هه‌ننه‌مه قوورتار
بین، له‌گه‌ل چهند ژن، مندال و پیاوی
به‌سالاجوو خوی راده‌ستی هیزه ته‌ناهییه‌کان
ده‌کات. پاش کولینه‌وه‌یه‌کی سه‌ره‌تایی، بو
که‌میٚکی ئاواره‌کان ده‌گوازرینه‌وه، که‌میٚک
هیچ خوشگوزه‌رانیه‌کی تیدا نییه، سه‌ره‌تا
ژن و منداله‌کان له‌پیاوه‌کان جیا ده‌کرینه‌وه،
هیندیٚک له‌وان زوو ئازاد ده‌کرین، به‌لام یووسرپا
ده‌مینیتته‌وه؛ دواچار له‌گه‌ل چهند ژن و مندالیٚکی
تر تیٚکه‌ل ده‌کرین، به‌هوی ئه‌وه‌ی ئه‌وان هیچ
پیاویٚکیان له‌گه‌ل نییه، مامه‌له‌یان له‌گه‌لیان زور
توند ده‌بیٚت.

یووسرپا هه‌موو هه‌ولیٚکی مانه‌وه‌ی خوی و
منداله‌که‌ی ده‌دات، مندالیٚک، که‌فامی ئه‌وه
ناکات باوکی، که‌به‌ئاگا هات، چاوی له‌وه
بوو منداله‌که‌ی گه‌وره‌بکات، به‌لام پاش چ؟

شەرى موسل كۆتايى ھات. بەشىكى شارەكە
تەواو ويىران كراوہ، فەلاح ديسان دەگەرپتەوہ
موسل، دەگەرپتەوہ مالە كۆنەكەى جاسم،
بەلام مالئكى ويىران. زور سوراغى جاسم
دەكات، ھىچ ھەوالئكى تازەى نايىت تا لە
دۆزىنەوہى دەست ھەلدەگرپت.

يوسرايش لە كەمپەكەدا، وەك دەستبەسەرپك
مامەلەى لەگەل دەكرپت و بە ھۆى نەبوونى
ھىچ ئامرازئكى پپوھندى ناگاتە كەسوكارى.
پاش شەش مانگ مانەوہ لە كەمپى گەيارە، بۆ
ئاوارەكانى موسل، يوسرا پپوھندى سوزدارى
لەگەل يەك لە كارمەندانى رپكخراوئكى
خپرخوازى دادەنپت، ھەموو شتپك دەكات،
بۆ ئەوہى كارمەندەكە رپگەيەك بدۆزپتەوہ
لە كەمپەكە قوورتارى بكات. يوسرا لەگەل
ناسىنى ئەو كورە چالاكە مرؤپپە، بارودووخى
لە جارەن باشتر دەپپت؛ بەلام قەت چپروكى
خۆى و جاسمى بۆ باس ناكات، تەنانەت بە
ھۆى پپى نەبوونى ناسنامە ناوى خۆى و

کورپه‌که‌ی ده‌گورپیت و لای ده‌زگا ته‌ناهییه‌کان به
«ناهیده» خوی ده‌ناسینی، ناوی کورپه‌که‌شی
ده‌نی حوسین. حوسینی بچووک ده‌بیته مژده‌ی
ده‌رچوونی یووسرا، پاش ئه‌وه‌ی چهند جاری
به هه‌وه‌سی خوی، ژیقانی له‌گه‌ل داده‌نییت و
له‌ناو خیمه‌که‌ی خوی له‌گه‌ل کابرای چالاکی
مرویی شه‌وی سوور ساز ده‌که‌ن، کورد
گوته‌نی: مه‌لا جاسمیش له‌ تری سه‌ی چوو!

یووسرا، ماوه‌کی زور پیوه‌ندی سیکی له‌گه‌ل
ئه‌و پیاوه‌ چالاک داده‌نییت بو ئه‌وه‌ی متمانه‌یه‌کی
باشی پی بکات، ده‌یان جار سیکی له‌گه‌ل
ده‌کات. دواجار وای لی ده‌کات، له‌ شه‌ویکی
تاریکدا، لایه‌کی ته‌لبه‌ندی که‌مپه‌که‌ی بو
بدرینییت. زور نابات، یووسرا له‌گه‌ل ئوسامه‌ی
کورپی له‌ کونیک‌ی کراوه‌ی ته‌لبه‌ندی که‌مپه‌که‌ی
قوورتار ده‌بن، تا ئیسته‌یش که‌س نازانی
چاره‌نووس به‌ کوئی گه‌یاندوون!

چه كداره كه قسه كاني ته واو كرد، منيش كوٽا
فرم له چايه گهرمه كه ي له دهستم گرتبووم
دا، خهريك بوو دههم بسووتی؛ چه كداره كه
گوټی:

- بوچی هیئده په له ته؟
- ئاخه ر ده بی به په له بگه ریمه وه هه ولیر،
چونکی لیږه ئیشم ته واو بووه!

ماویه تی...

کوټایی.

SPONSORED BY:

PASHA DENTAL LAB

 0750 850 2222

 0750 850 3333

 Pasha Dental Lab

 Pasha.Dental.Lab

 Pasha.Lab

گروپی کتیبخانہی (PDF)

ئیمہ ہمیشہ بہر دہ و امین لہ خزمہت کردنتان

وہ بہرہم و کاری نوی

کتیبخانہی (PDF)

گروپیک بو خزمہتکردن بہ خوینہران و
خویندکاران و کتیب دۆستان

EDIT

> کتیبخانہی (PDF)